

LRKSA OFICIALIS ORGANAS, KATALIKISKAI
TAUTISKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Prenumerata metams \$2.00, pusmečiui \$1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas Wilkes-Barre 3-4711

GAIRSAIS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

DIENOS KLAUSIMAI IR DAR ŠIS TAS

Vis daugiau ir daugiau gauname žinių iš Lietuvos. Tos žinios nušviečia bausius žmonių pergyvenimus ir jų viltis į geresnę ateitį, kuri vis dar neaiški. Lietuvos žmonės nenori, kad sugrįžtų bolševikai, kurie papildė tiek piktadarybių, bet jie nenori nei vokiečių valdžios. Gerai nusimanydami, kad jie gali patys valdytis ir rūpintis savo krašto reikalais, nenurimi iki vėl nesulauks pilnos laisvės ir nepriklausomybės. Amerikos lietuviai, būkime pasirodę tas Lietuvos žmonių pastangas, kuo stipriausia paremti.

Sako, Maskvos radio ir spauda perkūnus svaido Lietuvos adresu. Raudonieji širša, kad lietuviai sukilo prieš jų režimą ir parodė savo nusistatymą būti laisvais ir nepriklausomais. Raudonieji sako atkeršinsią lietuviams, kuomet vėl sugrįš. Vienok jų nenugalima ir nepavejama armija vis nešaši gilyn Rusijos. Galės raudonieji pasimaudyti savo kraujuose, nes jie tokias maudytes labai mėgia.

Visi karo bijo, kaip bausiaus nelaimės. O Lietuvos žmonės džiūgavo išgirde, kad jų žemėje užvirė nazių ir bolševikų karas. Iš to galima suprasti, kiek buvo dasikartusi bolševikų tvarka ir į kokią desperaciją buvo įvaryti žmonės jų teroru.

Pranešama, kad laikinoji Lietuvos vyriausybė su prof. Ambrozevičium atsistatydino. Generalinis vokiečių komisaras dr. Adrian Renteln sudarė patarėjų tarybą, kuri padės administruoti kraštą. Vokiečiai dar nieko tikro nepasakė kas link Lietuvos ateities. Mat, per daug užimti karu su bolševikais ir patys dar nežino, kuo šis karas užsibaigs.

Lietuvos Vyčių seimas, įvykęs rugpjūčio 12-14 dienomis Pittsburgh, Pa., naują centro valdybą išrinko tokio sąstato: pirmin. — Pr. Razvaduskas, S. Boston, Mass.; vice pirm. V. Grencvičius, Kearney, N. J., fin. rašt. — F. Grendelytė, So. Boston, Mass.; nutarimų raštininkė T. Aukštakalnytė, Worcester, Mass.; išdin. Pr. Gudelis, Dayton, Ohio; išdo globėjai O. Žemaitytė, Bayonne, N. J., ir Al. V. Sadauskas, Pittsburgh.

Naujai vadovystei linkime geriausios kloties. Prancūzijos vyriausybė visiškai pasivėję vokiečių įtakai. Admirolas Darlan, kurs stovi už glaudų bendradarbiavimą su naziais, virto faktinuoju Prancūzijos diktatoriumi. Washingtonas susirūpinęs, kad Prancūzijos vyriausybė neužleis vokiečiams Dakaro ir kitų svarbių bazių.

Lenkai pasiraše sutarti su bolševikais, tik kad Jungtinės Amerikos Valstybės aprūpins jų kariuomenę karo reikmenimis. Mat bolševikai iš savo stovyklų paliosavo kelis šimtus tūkstančių lenkų kareivių, vienok jie neturi ginklų nei kitų reikmenų.

AUKSINIO ARUODO VAJAUS REIKALAI

PILDOMOJO KOMITETO PAGEIDAVIMAI, SUGESTIJOS IR PATARIMAI

Pereitą savaitę įvykęs Pildomojo Komiteto susirinkimas plačiai svarstė auksinio aruodo vajaus reikalus ir priemones jo pagyvinimui. Susivienymo vadovystei rūpi, kad į vajaus akciją aktyviai stotų visos apskritys ir visos kuopos. Dėl to, kurios kuopos dar neturi savo organizatorių raginamos neatidėliojant išsirinkti ir aktyviai stoti į darbą.

Pildomasis Komitetas nutarė ir toliau leisti generalinį organizatorių Pranaž Katilių ir kolonijas darbuotis su kuopų organizatoriais ir veikėjais. Būtų gerai, kad apskričių vadovybės pasirūpintų maršruto reikalu, kad generalinis organizatorius užbaigtų darbą viename rajone galėtų vykti į kitą. Tuo susitaupytų laikas ir išlaidos. Organizatoriaus maršruto reikalais kreipkitės į centrą arba į patį organizatorių Pranaž Katilių adresuojant P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

Pildomasis Komitetas taip pat tikisi įtraukti į darbą kunigus ir pasauliečius lankančius lietuvių kolonijas su prakalbomis. Jie savo išaiškinimais apie susiorganizavimo reikalą ir Susivienymo naudingumą palengvintų organizatoriams darbą gauti naujų narių.

Vasaros ir atostogų laikui

SPROGIMAS PANUCO LAIVE

New York. — Rugpjūčio 18-tą, vidudienį, New Yorko prielaukoje Cuba Mail linijos laive "Panuco" įvyko sprogimas, kurį sekė gaisras. Gaisras iš laivo persimetė į prielaukos pastatus. 3570 tonų talpos laivas "Panuco" buvo prikraitas į vairiomis prekėmis. Spėja, kad jį išsprogdino sabotažininkai.

Dėl šios katastrofos žuvo 5 asmenys, 55 sužeisti. Materialiai nuostoliai siekia pusantro milijono dolerių.

Naziai užėmė Kievą ketina sudaryti ukrainiečių vyriausybę ir sukelti visą Ukrainą prieš raudonuosius. Prisibijodami ukrainiečių sukilimo, pasitraukdami bolševikai, panašiai kaip ir Lietuvoje, žudo nepatikiuosius arba gabena juos Rusijon.

NAZIAI UŽĖMĖ KRIVOI ROG IR NIKOLAEV

NAZIŲ OFENSYVOS VĖL SULAIKYTOS-- GIRIASI MASKVA

Rugpjūčio 16-tą raudonųjų lėktuvai bombardavo Berliną, o nazių lėktuvai—Maskvą. Naziai pradėjo 4-tą ofensyvą prieš buvusią Rusijos sostinę Leningradą. Maskva giriasi, kad Ukrainoje nazių ofensyva yra sustabdyta.

Maskvos žiniomis, nazių nuostoliai labai dideli. Per pirmas šešias karo savaites naziai iš 25 tankų divizijų, pasiūstų prieš raudonuosius, praradę 15 divizijų. Suomiai paskelbė, kad pagal Ladoga ežerą apsupę ir sunaikinę 3 raudonųjų divizijas. Suomiai užėmė Kaukola, Hiitola, Elisenvaara ir Kirvu.

Rugpjūčio 17-tą, Maskva prisipažino, kad naziai užėmė svarbią Juodosios jūros bazę ir industrinį centrą Nikolajevą miestą ir Ukrainos angliakasyklų centrą Krivoi Rog. Nikolajevą po Leningrado užima pirmą vietą, kaip laivų statybos centras, grūdų ir kitų reikmenų peršuntimo vieta. Nikolajev raudaisi 60 mylių į šiaurę nuo Odesos, kurios užėmimui vokiečiai turi sukcentravę dideles jėgas.

Maskva giriasi, kad Ukrainos frontė atbloškė vokiečius kelias mylias atgal ir nukovė bei sužeidė per 20,000 priešų kareivių.

Londonas paskelbė, kad pagal Anglų kanalą numušę 7 nazių lėktuvus. Gi Berlinas paskelbė, kad pereitos savaitės pabaigoje sunaikinę 32 anglų lėktuvus.

Londonas ir Maskva įspėjo Irano vyriausybę, kad sustabdytų vokiečių plaukimą kraštan. Sako, jie ten vyksta paruošti dirvą naujiems nazių žygiams Viduriniuose Rytuose.

Rugpjūčio 18-tą anglų lėktuvai bombardavo Bremeną ir Reino rajoną, o vokiečiai bombardavo Hull. Maskva paskelbė, kad centro frontė, kuris gina Maskvą, bolševikai atmušę stiprias nazių atakas.

AMBRAZEVIČIAUS VYRIAUSYBĖ ATSISTATYDINO

VYRIAUSIAS NAZIŲ KOMISARAS RENTELN PASSIRENKA PADEJEJUS

Atgaivintas Voldemarininkų "Geležinis Vilkas" Berlinas. — Jaunoji Lietuvos valstybė entuzijastingai pasizada prisidėti prie Europos organizavimo naujais pagrindais. Žiauriųjų bolševikų teroro iškankinta lietuvių tauta ryžtasi kurti savo ateitį tautinės vienybės ir socialinio teisingumo pagrindais. Tačiau Reicho vyriausybė, kol karas nebaigtas, Lietuvos, kaip ir kitų Pabaltijo valstybių, klausimą galutinai nesprensdžia. Tenkinamasi civiliniu vokiečių režimu, kurio viršūnėse stovi Reicho komisari, o visa administracija palikta vietiniams. To aktyvaizdoje prof. Ambrazevičiaus vyriausybė Reicho komisarių įteikė atitinkamą memorandumą. Pasisakė, kad ji, vyriausybė, nutraukia tolesnį savo veikimą. Paskutinį kartą nuleidžiant vėliavą prie Nežinomojo Kareivio kapo prof. Ambrazevičius padėjo vainiką į pasakė kalbą.

Tuo tarpu generalinis komisaras von Renteln sudarė sau generalinių patarėjų tarybą, kurios pirmininku ir pateikė vadaus politikos reikalams pasakė gen. Kubiliūna, dariusį 1933 m. birželio 7 d. sukilimą prieš Smetoną. Susisiekimų reikalams generaliniu patarėju paskirtas buvęs Mirono vyriausybės susisiekimo minis-

ter Germanas. Prekybos reikalams generaliniu patarėju paskirtas prof. Jurgutis. Kiti patarėjai tuo tarpu nežinomi.

Salio aktyvistų fronto voldemarininkai atgaivino "Geležinį Vilką" su pirmininku Voldemaru, kurio nesant pareigas eina Karutis. (Ancevičiaus).

LĒKTUVO KATASTROFOJ ZUVO 11 AMERIKIEČIŲ

Londonas. — Rugpjūčio 15-tą karo lėktuvo katastrofoj žuvo 21 lakūnas, tarp jų randasi 11 amerikiečių. Tai jau antra vienos savaitės laikotarpį įvykusi nelaimė. Pirmoje žuvo 44 asmenys.

SUDEGE SESI VAIKAI

Punxsutawney, Pa. — Rugpjūčio 18-tą netoli Grange, Jefferson apskrity, sudegė Merle Buch namas. Gaisre žuvo 6 vaikai, kurių amžis nuo 2 iki 11 metų.

Per Kauno radiją kasdien skelbiama paieškoms ir atsiliepiami. Jų metu suinteresuoti asmenys ieško dingusių ar atskirtų giminių.

Zemės ūkio Rūmai vėl įvedė per Kauno Radiofoną paskaitas ūkininkams. Per jas teikiamos informacinės žinios ir techniniai nurodymai ūkiniais klausimais.

A. L. R. KATALIKŲ FEDERACIJOS KONGRESO REZOLIUCIJOS

V. AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKLA

Kongresas, išklauses red. Juozo B. Laučkos pranešimą apie Amerikos lietuvių katalikų centralinių organizacijų ir lokalinių draugijų veiklą, aiškiai pastebi, kad nė viena mūsų organizacija dar tūli gražu nėra išaugusi savo narių skaičiumi, turtu ir veikla taip, kaip, atsižvelgiant į katalikų visuomenės gausingumą, galėjo išaugti. Dėl to Kongresas energingai šaukiasi į dvasios vadus ir į visuomenės veikėjus kreipti didžiausio dėmesio į mūsų organizacijos padėtį ir visomis galimomis priemonėmis joms gelbėti išaugti į tokį ūgį, kurs prilygtų katalikų visuomenės ūgiui. Turint galvoj dar ir tą faktą, kad nuo mūsų organizuotumo ir vieningumo labai daug pareis ir tautos sąjūdžio dėl Lietuvos atstatymo sėkmingumas, juo labiau tenka susirūpinti, kad augtų nariais, turtu ir veikla ir Lietuvių R. K. Susivienymas Amerikoje, ir Lietuvos Vyčiai, ir LDS, ir Moterų Sąjunga, ir Lietuvių Kat. Studentų-Profesionalų Sąjunga ir kitos mūsų organizacijos ir draugijos. Dėl to kongresas ragina Federacijos valdybą, kad ji, rasdama galimumų, priimtų referentų pasiūlymą statyti visuomeniniam darbui tris asmenis, kurių vienas būtų nuolatinis keliaujantis organizatorius, antras rūpintų jaunimo suburimu į galingas lietuvių jaunimo organizacijas, trečias dirbtų Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo darbą.

VI. PADEKA CENTRO VALDYBAI

28-sis Federacijos Kongresas, išklauses Centro Valdybos veiklos pranešimus-raportus apie iškeltus ir pradėtus žygius, priima ir nuosirdžiai dėkoja Federacijos Centro Valdybai už išvystytą veiklą, susirūpinimą Lietuvos likimu, organizuojant Amerikos Lietuvių Tarybą bei Lietuvai Gelbėti Fondą, už visą nuosirdų darbą Bažnyčios, Lietuvos ir mūsų Tautos naudai.

VII. LIETUVOS RĒMIMO REIKALU

28-sis A. L. R. K. Federacijos Kongresas, apsvartęs Tėvų Žemės ir savo giminių apverktiną būtį, vargo gyvenimą, netikrą rytojų ir eibes pavojų Tautai Lietuvoje, visus kviečia darbu ir auka padėti Lietuvai, siūlydamas sekančius, dabar prieinamus būdus:

1. Atsimindami, jog daugybė mūsų artimiausių giminių Lietuvoje paliko be reikalingiausių gyventi reikmenų ir maisto, jog Lietuvos bažnyčios tapo komunistų apiplėtos, katalikiškos mokslo, labdarybės įstaigos sunaikintos, vienuolynai sardyti, valdžios įstaigos, spaustuves etc. komunistų išvogtos,—tuojau kiekvienas lietuvis amerikietis tepadar savo testamentą, o jei yra jį pirmiau padaręs, teprieda prie jo priedą, užrašydamas po savo mirties turtą dalį pasirinktoms įstaigoms, ar giminėms paremti.
2. Visos lietuvių šeimos teatidaro atskirą taupomąją sąskaitą, iš kurios, kai tik bus galima, jie patys, ar per Lietuvos Vyriausybės įstaigas, sušels savo artimiausius gimines.
3. Visi lietuviai prašomi stoti Lietuvai Gelbėti Fondo nariais, aukojant bent \$1.00 metams.
4. Per vienus metus taupyti rūbus ir panešiotų nesunaikinti, nes po karo Lietuvoje rūbų ir už pinigų nebūš galima gauti. Kai tik atsidarys į Lietuvą pašto keliai,—pasiūskime giminiams rūbų.
5. Ruoštis naujam darbui į pokarinę Lietuvą, kad savo mokslu ir amatu padėtume jai susitvarkyti.
6. Per Amerikos ir Tarptautinį Raud. Kryžių siūsti Lietuvai galimą paramą.

VIII. LIETUVISKOS KNYGOS REIKALAS

Kongresas atkreipė rimto dėmesio į kun. J. Prunskio referate patiekta mintis lietuviškosios knygos leidimo ir platinimo reikalą ir nutaria—prašyti Tėvų Marjonų, kad jie, kooperuojant visiems Amerikos lietuvių katalikų laikraščiams ir Federacijos centrui, imtų vadovauti lietuviškos knygos leidimo ir platinimo darbu. Atsižvelgiant į kritišką lietuvių tautos būvį, kuris ir lietuvių knygų leidimą ir plitimą skaudžiai palietė ir, atsižvelgiant į knygos svarbą, reikia, kad, kaip ir anais spaudos uždraudimo laikais Lietuvoje, atsirastų pasišventėliai knygnešiai. Ir kongreso dalyviai yra įsitikinę, kad jie atsiras, jei tik vadai savo iniciatyva ir darbais uždegs plačiasias mases lietuviškos knygos meile.

IX. AMERIKOS LIETUVIŲ REIKALAI

1. Mokyklos ir Moksleiviai. 28-sis Federacijos Kongresas, įvykęs rugpjūčio 7 d. 1941, apsvartęs esamą Amerikos lietuvių katalikų mokyklų būtį, sunkenybes bei pavojus, nutarė: pirmiausia padėti pliačiai Amerikos lietuvių katalikų visuomenei ir jauniems tėvams, kurie savo aukomis ir vaikučių leidimu į lietuviškas mūsų parapijų mokyklas, jas palaiko ir stiprina; antra, Bažnyčios ir Tautos idealų vardu Federacijos Kongresas prašo visus lietuvius tėvus leisti vė (Tęsinys 2-ram puslapy. 6-7 kol.).

GARSAS LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS

RENUMERATAS KAINA: Am. Jungt. Valst. metams \$2.00, pusei metų \$1.00; užsieniui metams \$3.00.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

YEARLY SUBSCRIPTION RATES: United States of America \$2.00, Foreign countries \$3.00. Single copy 5c.

"GARSAS" 73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

ROOSEVELTO-CHURCHILLO ASTUONIŲ PUNKTŲ PROGRAMA

Šių metų rugpjūčio 9-10 dienomis Amerikos Prezidentas Roosevelt ir Anglijos premjeras Churchill kaž kur Atlantike—karo laivuose atlikė istorines konferencijas. Rugpjūčio 9-ą konferavo Amerikos laive "Augusta", o rugpjūčio 10-ą anglų laive Prince of Wales.

Sale Prezidento ir premjero konferencijose dalyvavo artimiausi jų patarėjai ir karo vadai.

Prezidentas ir premjeras priėmė 8 punktų programą, kurią įvykdžius pasaulis susilauktų taikos ir ramybės. Tiek punktai maž daug taip išrodė:

- 1. U. S. ir Anglija neieško naujų teritorijų. 2. Jokių teritorinių atmainų įvykdytų jėgos būdu. 3. Atstatymas vyriausybių, kurios buvo jėgos būdu pašalintos. 4. Visos tautos naudojasi lygiomis prekybos ir žaliavų medžiagos išgijimo teisėmis. 5. Visos tautos bendradarbiauja atsiekimui geresnio darbo standartų, ekonominės pažangos ir socialio saugumo.

6. Sunaikinus nazių tiraniją, U. S. ir Anglija tiki ir taiką, kuri visiems žmonėms patikrins jų gyvenimą laisvą nuo baimės ir nedaugtelkių.

7. Visi žmonės naudojasi jūrų ir okeanų saugumu.

8. Pasaulis turi atsiskaityti nuo jėgos vartojimo; tautos, kurios griebsi agresijos, turi būti nuginkluotos, siekiant platesnės ir pastovesnės generalio saugumo sistemos; visos "praktiškos priemonės" palengvinimui ginklavimosi naštos taiką mylinčiams žmonėms turi būti padrasinama.

Kaip matome, punktai labai gražiai skamba ir jie duoda gražių vilčių mažoms tautoms, kad ir jų teisės bus apsaugotos. Deje, gyvenimo praktika parodo, kad vienų gražių žodžių neužtenka pasaulio taikos, ramybės ir gerovės patikrinimui. Gražūs žodžiai ir pažadus turi lydėti praktiški darbai. Pasaulinio karo U. S. Prezidentas Woodrow Wilson buvo paruošęs 14 punktų programą pasaulio sutvarkymui teisingais ir pastoviais pagrindais. O kas iš to išėjo? Tuos jo punktus "gudrus" diplomatai ir politikieriai užtempė ant savotiško kurlapio ir parengė pasauliui dar didesnes nelaimes. Tarkingo ir teisingo Amerikos balso įžulius ir sukli diplomatai tol klausė, kol jiems buvo reikalinga pagalba įveikti savo priešą. Po to jie iš kilnių Amerikos norų tik pasiaišydavo.

Prezidento Roosevelt ir premjero Churchill punktai arba programa sumini tik vieną agresijos rūšį—naciizmą, kuri turi būti sunaikin-

tas. Tai labai teisinga, nes nacizmas nesilaiko jokių sutarčių, jokių žmoniškumo santykių. Nazių agresija sunaikino netik savo menamus priešus, bet ir daugybę neutralių valstybių paverė griuvėsiais, o jų gyventojams užkorė savo okupacijos jungą. Bet šale nacizmo yra dar kitos agresijos—fasištinė ir raudonoji—bolševikiškoji. Jos taip pat labai piktos ir žiaurios, ypač raudonoji bolševikiškoji. Ši agresija taip pat užpuolė, sunaikino eilę taikingų valstybių ir užkorė jų gyventojams biurų savo režimą. Raudonoji agresija labai skaudžiai nuterėjo ir mūsų senąją tėvynę Lietuvą.

Pasaulis ištroškęs taikos ir ramybės. Ypatinai jos laukia agresorių nuterotos ir paverptos šalys.

Dvi galingiausios pasaulyje demokratijos—Amerika ir Anglija jungiasi į krūvą, kad sunaikinti agresorius ir įvesti pasaulyje geresnę tvarką. Jų žygis yra sveikintinas.

Tikėkime, kad jų iškelti taikos ir geresnės ateities o-balsai nentaidės balsu šaukiančio tyruose.

APSAUGOS BONŲ MINKLĖ (Paruoštas U. S. Išdėnes)

Kl. Ar gali mano vaikai pirkti Apsaugos Taupymo Ženklius? At. Taip. Šimtai tūkstančių Amerikos vaikų perka Ženklius reguliariai, kaip savo dalį nacionalio taupymo programoje.

Kl. Dėl ko vaikai turi būt drąsinami pirkti Taupymo Ženklius? At. Dėl to, kad perkant Ženklius jie įrašo savo vardus į Amerikiečių Garbės Sąrašą, kurie atlieka savo dalį parodydami diktatoriams, kad vieninga Amerika niekuomet neatsižadės savo šventosios laisvės.

Kl. Kai mano vaikas susažinko užtektinai Ženklių iškeitimui į Boną, ar galima Boną užregistruoti vaiko vardu? At. Taip. Jau namečiai gali turėti Apsaugos Taupymo Boną. Daugelis tėvų užregistruoja Bonus savo vaikų vardais prirengiant ateities mokslo reikalams.

Pastaba.—Išėjimui Apsaugos Bonų ir Ženklių eik į artimiausią paštą, banką, arba taupymo ir skolinimo asociaciją; arba rašyk į U. S. Išdėnę (Treasurer), Washington, D. C., dėl persiuntimo formos (mail-order form).

Apžvalga

ORANGUTANGISKA POLITIKA Savaitraštis "Amerika" rašo:

"Bolševikų spauda vartosi kaip orangutangas. Turėdama prieš akis lietuviškosios spaudos pranešimus apie masinius lietuvių išgabenimus į Rusiją, ji sugalvojo savotišką aiškinimą Bolševikai dabar skelbia, kad tūkstančiai lietuvių patys savo noru išvyko drauge su raudonarmiečiais, kad galėtų kovoti prieš Lietuvos fašistus..."

LIETUVIAI TURI BŪTI ATSARGŪS

"Naujienuos" pabriežę vokiečių nusistatymą nesiskaityti su Lietuvos žmonių noru atsteigti nepriklausomą savo valstybę, rašo:

NESISKUBINKIM TEIST

Dienraštis "Draugas" sako, kad negerai daro tie "Amerikos laikraščiai, kurie skubinasi ieškoti priekabių ir kelia kaltinimus laikinajai Lietuvos vyriausybei ar atskiriems jos nariams."

"Mes žinom, rašo "Dr", jog bent dar iki šiol Lietuvoje veikė laikinoji lietuvių vyriausybė ir mes sutinkam, kad ji, aplinkybių verčiama, turėjo daryti ir dar tam tikrų nuolatinių naciams, bet mes pilnai tikime, jog jai rūpėjo ir rūpi tik savosios tautos reikalai. Mes tikime, jog tie trys tūkstančiai su viršum žuvusių geriausių Lietuvos vaikų tekovojo tik už savosios tautos, o ne fašizmo interesus. Ir tol tikėsimė, kol Lietuvos lietuviai nepareikš noro laisvai prijungti Lietuvą prie trečiojo Reicho, kol laikinoji vyriausybė viešai neatsisakys lietuvių tautos šventųjų aspiracijų gyventi laisvą ir nepriklausomą gyvenimą, paremtą tik laisvą tautų demokratiniams pagrindais, bet ne raudonojo ar rudojo despotizmo principais."

"Nacistinis despotizmas, kaip ir komunistinis, gali nesiskaityti su Lietuvos lietuvių troškimais ir gali priverstinai užslopinti lietuvių pasiryžimą laisvai gyventi, bet tai tik laikinas dalykas ir mes esame tik-

ri, jog Golgotos kelius pėrusi Lietuva šiandie tik laisvės ir taikos tetrokšta.

"Jei šiandie pasaulis nesmerkia Suomijos, kovojančios kartu su vokiečiais prieš rusus, kodėl mes galėtumėm taip skubotai ir be atodairos svaidyti kaltinimus saviesiems žmonėms, dedantiems pastangas galimiausiais būdais išlaikyti savą valstybę, (kol kas, tiesa, dar tik pseudoautonomi- nę) šiam gigantiškam dviejų Europos milžinų susirėmime."

"Is Lietuvos sukilėlių, kaip jau žinome, buvo atimti ginklai. Lietuvai valdyti yra paskirti nacių komisarai ir komisarukai. Tačiau tuo pačiu laikui mes girdime apie kokios tai "Laikinos Lietuvos Vyriausybės" veikimą, kurios prašykis stovi docentas Ambrozevičius. Savo atsisaukimuose ir pareiškimuose šį vyriausybės garbina Vokietijos "fiureris" Adolfas Hitleris, kurį "narsiajai" kariuomenei ir ragina Lietuvos žmones būti jiems dėkingais ir eiti su jais išvien "gelbėti Europos civilizaciją".

"Kokią naudą gali iš to turėti Lietuva?"

"Kad Vokietijos nacių diktatūrai yra naudinga turėti Lietuvoje kaip galinį daugiau rėmėjų, tai aišku. Bet lietuviui, talkininkaudami Hitleriui, gali labai pakenkti savo ateičiai. Demokratijos kovoja prieš Hitlerį. Kai Hitleris bus sumuštis ir "išviduotas", kokia padėtis bus tų, kurie jį rėmė?"

"Jeigu Vokietija nepripažįsta lietuviams tautinių teisių, o tik nori juos išnaudoti savo bauriai politikai, tai lietuviams nėra jokios prasmės jai tarnauti. Norvegai rausta iš gėdos dėl savo Quislingo. Lietuvos žmonės smerkė parsiadavę Paleckį. Paleckio vietą užėmęs koks nors Berlyno tarnas garbės Lietuvai irgi nesu- teiks."

TIKRAI NUOŠIRDŽIAI AČIŪ!

Marianapolio Kalvarių šventinio dalyviai savomis akimis matė tą grožį, kurį teikė Katalikų Bažnyčios apeigos, šventinanti ir einant tais keliais, kuriuos Kristus apšlakstė savo krauju, nešdamas sunkų medžio kryžių į Kalvarijos kalną kaip atpildą už žmonijos nuodėmes. Jie jautė savo širdy tą džiaugsmą, kurio pasaulis duoti negali. Jie gerėjosi ta pakilia lietuviška katalikiška dvasia, kuri tegali pasireikšti tikrai savo aplinkumoj, tarp savųjų. Tai buvo istorinė Amerikos lietuvių diena, kurioje mūsų išeivija pasiaukojė Kristui Karaliui.

Kalvarių statybos darbas nemaža kaštavo. Tas visas išlaidas padengė nuoširdus Amerikos lietuvių katalikų duosnumas. Tiesa, dar yra skolos, bet ir ta bus nušluota jų pačių duosniųjų lietuvių, kurie negali skatiko Viešpaties Dievo garbei, iš Kurio tiek daug malonių yra patyrę. Lietuvių čia sudėjo ne tik tai savo skatiko, bet ir savo kilnią lietuvišką širdį. Tai tikras dvasios paaukojimas Kristui ant Kalvarijos Kalno.

Siuomi noriu padėkoti visiems, kurie koku nors būdu prisidėjo ar dar prisidės prie šių Kalvarių statybos, puoselimo ir grožio. Visu pirma labai nuoširdžiai dėkoju garbingajai dvasiškajai, kuri užgrytė šį šventą darbą, jį nepaprastai nuoširdžiai rėmė ir

tas iškilmes padėjo praversti didžiausiu pasisekimu. Giliai esu dėkingas mūsų prieteliams—choro vedėjams, choristams, ypač Šv. Juozepo parapijos, Waterbury, Conn., choro vedėjui prof. Aleksandrui Aleksiniui; visiems darbininkams ir ypač šeimininkėms, kurios nepaisė nei nuovargio, nei rūpesių, bet buvo gyvos viena mintimi, kad maloniai pasisektų priimti geruosius svečius.

Ką galiu pasakyti šiandie visiems tiems, kurių aukomis tos Kalvarijos pastatytos! Man trūksta žodžių Jums, Gerbiameji Aukotojai, tinkamai padėkoti už jūsų duosnumą ir gerąją širdį! Kristus Karalius tebūna Jūsų atlyginimas: tesuteikia Jums Gerai išganymo savo gausių dangaus malonių, kurių Jis Vienas tegali suteikti, nes Jojo gėluota jų pačių duosniųjų lietuvių, kurie negali skatiko Viešpaties Dievo garbei, iš Kurio tiek daug malonių yra patyrę. Lietuvių čia sudėjo ne tik tai savo skatiko, bet ir savo kilnią lietuvišką širdį. Tai tikras dvasios paaukojimas Kristui ant Kalvarijos Kalno.

Kas sekmdienis, išskyrus šaltus žiemos-rudens mėnesius, 3 val. po pietų Marianapolyje bus einama tais Kryžiaus Keliais—laikomas pamaldos, sakomas pamokslas, teikiamas palaiminimas ir visuotiniai atlidai visiems, kurie tose pamaldose dalyvauja. Visi lietuvių nuoširdžiai kviečiami šiose pamaldose kuo dažniausia dalyvauti.

Kun. J. Navickas, M. I. C.

VOKIEČIAMS CIVILINI LIETUVAI REZIMĄ PASKELBUS

Vokiečiai paskelbė Lietuvoje civilinį savo režimą. "Darbininkas" tuo reikalu pareiškia tokias mintis:

"Suprantama, kad ištrūksiam iš pragaro bet kas yra gera. Ir skaištykla atrodo kaip rojus. Be to, masinama vilimi, kad lietuvių tauta... liko įtraukta į Europos tautų bendruomenę, o jos likimas sujungtas su visų kitų Europos tautų likimu, kurioms, karui pasibaigus, prasidės naujas gyvenimas naujais pagrindais tvarkomaj naujojo Europoje".

"Nebe pirmą kartą girdime apie būsimąją Europos tautų santvarką. Gal tektų ja ir susižavėti, jei žinotume, ar bent apytikriai suvoktume, kokia toji santvarka bus. Bet nieks nesimta to išaiškinti. Tad dėl miglotų idėjų ar dėl tuščių kad ir gražių žodžių sielotis netenkia. Tačiau yra vienas žodis, tokiau stambiu turiniu našus, kad dėl jo ne tik sielojamasi, bet ir gyvastį atiduodama. Tas žodis tai — nepriklausomybė. Ar jį pradadam pamiršti, ar ne išdrįstam ištartį?"

JAUNIMO REIKALU

Lietuvos Vyčių seimo programa, savaitraštis "Lietuvių Žinios" tarp ko kito rašo:

"Turime Vyčių draugiją su gražiomis organizacinėmis tradicijomis, tvirta katalikiška ideologija. visi padėkime tai jaunimo draugijai siekti gražaus tikslo, remkime jaunimo spaudą ir pamatysime, kad iš to bus pelnas tautai ir Bažnyčiai."

"Jaunimas sėkdamas tėvų pėdomis—mylėdamas tikėjimą ir savo tautą gali būti tokiais pat gerais amerikoniais ir Amerikos žemės patriotais, kaip ir visų kitų tautų gyvenančių Amerikoje jaunimas."

"Mes visi čia esame ateiviai, todėl ir Amerikoje prigijo gražios tradicijos — nėra reikalo suniektinti savo tėvų kilmę, kad būti geru amerikonu. Tautų margumą ir jų papročių įvairumą, čia Amerikoje lydi nuoširdi draugystė ir vieni kitais pilnas pasitikėjimas. Tame tautų sugyvenime yra Amerikos galybė."

"Todėl ir lietuvių kilmės jaunimui garbinga ir kilnu visur pasirodyti lietuviams, kuris reiškia tą patį, kas ir geras amerikonas."

INŽINIERIUS VIKTORAS LAPAS MIRE

Liepos 1 d. Kauno Universiteto Klinikose mirė inžinierius Viktoras Lapas. Gimęs 1917 m. rugpjūčio 15 d. 1934 m. baigęs Kėdainių valstybinę gimnaziją pirmuoju mokiniu, įstojo į technikos fakultetą. Po kelių metų išvyko Prancūzijoje, į Brestą specializuotis karo laivų inžinerijoje. Į Lietuvą grįžo prasidėjus karui. Karinę prievolę atliko Karo Mokykloje. Buvo paskirtas į mūsų karo laivą "Prezidentas Smetona". Universitete buvo vyrinio "Plienas" narys. Pastaruoju metu dirbo Vilniuje.

Birželio 24 d., vykdydamas gautus uždavinius, sunkiai sužeistas į krūtine prie Aleksoto tilto. Tuoj nuvežtas į Universiteto klinikas. Ėmė sveikti, bet paskutinę parą, staiga sveikatai pablogėjus, mirė. Palaidotas liepos 2 d. iš Kauno kapinių kopytelės partizanų kapuose.

LIETUVIS PALIKO 30,000 DOLERIŲ

Nesenal Brooklyne mirė a. a. Antanas Andriejauskas, nevedęs vyras. Paaiškėjo, kad jis paliko stambų turtą, siekiantį 30,900 dolerių. Vėlonis buvo geras katalikas ir beveik visą palikimą užrašė Vievirėnų bažnyčiai, kad išdalinėtų neturtingiesiems.

A. L. R. KATALIKŲ FEDERACIJOS KONGRESO REZOLIUCIJOS

(ojdėnsd oou-1 ši saūsūš.L)

sus savo vaikučius, kiek gali, į lietuvių katalikiškas mokyklas.

2. 28-sis Federacijos Kongresas, gerai suprasdamas apšvietos būtinumą priaugančiai kartai ir matydamas iš įvairių aukštųjų mokyklų pranešimų spaudoje bei gyvenime katalikiškų aukštųjų mokyklų: kolegijos, akademijų ir high schoolų padarytą žymią pažangą, organizuotų Amerikos lietuvių katalikų vardu dėkoja visų šių mokslo įstaigų vadovybėms už įdedamą trūšą, pinigą, vargą ir pasišventimą mokslui, o visus moksleivius ir studentus ragina savose lietuviškose mokslo įtaigose baigti paruošiamąjį gyvenimui darbą, visus gi tėvus, kurie išgalėtų siųsti jaunimą į lietuviškas katalikiškas mokslo įtaigas, nuoširdžiai prie to skatina.

3. Parapijos. 28-sis Federacijos Kongresas, džiaugdamasis naujomis besikuriančiomis parapijomis, skatina visus kolonijų lietuvius šiais mūsų tautai pavojingais laikais, dėtis prie vietos lietuvių parapijos, paremti ir pastiprinti jos gyvenimą, nes tik per parapijas šviečia tautai skaidrios ateities viltis.

Teneliuka nė vieno lietuvių kataliko už mūsų parapijų ribų. Tegu nei vienas lietuvis nevergauja nepaisymo naudai, ar kuriems asmeniškumams: visi priklauskime savo kolonijoms lietuvių katalikų parapijai.

4. Pomokyklinis jaunimas. 28-tasis Federacijos Kongresas, rasdamas stambia mūsų gyvenime spragą, kad daugelyje kolonijų pomokyklinis jaunimas nebedėda prie L. Vyčių ar kitų lietuviškų vietos, ar centrinių organizacijų, nutarė prašyti mūsų kolonijų apšvietos, mokslo ir dvasios vadus, kunigus, mokytojus, vargoninkus, visuomenės veikėjus, susitarus vietose, suglausti su visa lietuvių kolonija pomokyklinį jaunimą, organizuojant chorų, vaidybos ratelius, sporto klubus, praktiško gyvenimo, ar amatų kursus, literatų ir žurnalistų kuopas, duodant darbo apšvietos, meno, sporto, galesingumo, atvangos, socialio veikimo srityje, nes tik veikla žavi jaunimą,—žodžiai jo nepatraukia.

X. KONGRESO PRIIMTI FEDERACIJOS 22-JO SKYRIAUS, WATERBURY, CONN. PASIŪLYMAI-REZOLIUCIJOS

1. Kad Centro Sekretorijatas bei būsiantis Informacijos Biuras kas mėnuo informuotų Federacijos skyrius apie Lietuvos bei išeivijos svarbiausius reikalus bei uždavinius.

2. Paraginti išeivijos L. Kat. draugijas savo mėnesiniuose susirinkimuose nuo narių rinkti "Tautos centus" Lietuvos Gelbėjimo Fondui.

XI. PADEKA KUNIGŲ VIENYBEI

Kongresas iš širdies reiškia lietuvių katalikų visuomenės dėkingumą A. L. K. Kunigų Vienybei tiek daug ir taip reikšmingai praėjusiais metais veikusiai Lietuvos nukentėjusiems žmonėms sušelpi, tremtiniams priklausti ir ypač sekmingai laimėjusiai Amerikos Katalikų Bažnyčios Hierarchijos moralinę ir materialinę paramą Lietuvai.

XII. D. L. K. GEDIMINO SUKAKTIES REIKALU

Turėdamas dėmesyje šiemet sukankančią 600 metų sukaktį nuo D. L. K. Gedimino mirties, Kongresas kviečia visas Amerikos lietuvių kolonijas šią sukaktį tinkamai paminėti.

XIII. PADEKA MARIANAPOLIO KOLEGIJOS VADOVYBEI

Katalikų Federacijos Kongresas, posėdžiavęs jaučioje Marianapolio Kolegijoje, reiškia giliausias padėkos žodžius už taip malonią viešnagę Tėvams Marijonams su provincijolu kun. dr. J. Navicku priešakyje.

XIV. VIENYBĖ SU KITOMIS GRUPĖMIS

Federacijos kongresas užgria valdybos padarytas pastangas koordinuoti visų Amerikos lietuvių grupių veiklą Lietuvos nepriklausomybei atstatyti, sveikina jos iniciatyvą suorganizuoti Amerikos lietuvių Tarybą, užtvirtina Tarybos statutą, ragina ir toliau tą kryptimi veikti, neisikrypstant iš statuto ribų, nesteigiant bendrų arba centrinių fondų, bet finansuojant Tarybos veiklą lygia dalimi iš Tarybų sudarančių grupių fondų. Katalikų visuomenės atstovais Tarybų kongresas įgalioja kun. Joną Švagždį, Leonardą Šimutį ir Juozą B. Laučką. Kongresas pasitiki, kad Federacijos valdybos įsteigtas lietuvių informacijos Biuras su direktorium prof. K. Pakštu galės veikti A. L. T. vardu ir bus tuo centru, iš kurio eis į pasaulį informacijos apie Lietuvą ir, be to, bus visas lietuvių grupes vienijančiu centru.

FEDERALIO RADIO VIRSININKAS SAKO, KAD SVETIMŲ ŠALIŲ PROGRAMOS YRA NAUDINGOS

Federal Communications komisijonierius gavo labai daug laiškų kaslink svetimų kalbų programos per radio. Kai kurie pritarė vartojimui svetimų kalbų, kiti nepritaria. James Lawrence Fly, komisijos pirmininkas, atsakydamas į vienos tautiškos grupės rezoliuciją, kuri maldavo jog "svetimų kalbų programos nebūtų pašalinamos be pilno apsparelymo, sakė:

"At tiklu, jog svetimų kalbų radio programos yra labai svarbios. Jos vaidina svarbią rolę gyvenime tų, kuriems sunku suprasti anglų kalbą. Jos pasiekia klausytojus, kuriuos kitaip nebūtų galima pasiekti. Būtų didi klaida mūsų valdžiai ir pačioms radio stotims, jas sustabdyti arba atidėti.

Šios svetimų kalbų programos turi savo vietą svetimtųjų gyvenimoje ir piliečių svetimos kilmės gyvenime. Ir jų saikymas būtų nelaiminga diskriminacija ir sukeltų daug antagonizmo ir neprieteliškumo."

JUOZAS B. LAUCKA

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ VEIKLA

(Referatas skaitytas Katalikų Federacijos Kongrese rugpjūčio 7, 1941, Marianapolis Kolegijoje, Thompson, Conn.)

Centro valdybos man paskirto referato tema tiek plati, kad ją būtų galima nagrinėti ne kelioliką valandų, bet ištisas dienas. Pirmausia reiktų susitarti dėl paties Katalikų Veiklos Akcijos aptarimo. Toliau reiktų peržvelgti veiklą visų tų draugijų, kurias priskaitytume prie dirbančių lietuvių katalikų veiklos srityje. Reiktų panagrinėti įvairių draugijų įtaką savo vietovėje ir aplinkumoje. Pagaliau, reiktų susitarti dėl tinkamesnių priemonių tai veiklai sustiprinti. Visa tai teks žymiai palikti nuošaliai, o apsiriboti tik padrikomis mintimis, kas, šių eilučių rašytojo nuomone, būtina darytina, kad lietuvių amerikiečių katalikų veikla dar gražiau klestėtų, dar stambiau reikštųsi Katalikų Bažnyčios gerovei, Jungtinių Amerikos Valstybių kultūros lobynui praturtinti, Lietuvių Tautos gyvybei užtikrinti, pilnai Lietuvos nepriklausomybei atstatyti.

Kalbant šia tema negalima nepaminti, kaip yra suprantama katalikų veikla. Jei sakomės ką nors dirbą ar ko nors siekį kaip katalikai, privalo visada atsiminti, kad tuomi tampame atsakingi prieš ir už Bažnyčią ir jos hierarchiją. Pijus XI Katalikų Akciją yra aptaręs kaip pasauliečių apaštalavimą Bažnyčios veikime. Kardinalas Gasparri yra pasakęs, kad Katalikų Akcija yra pasauliečių kariuomenė Bažnyčios tarnyboje. Jei visada laikytume šiuos aptarimus vadovaujantiems dėmiais visoje mūsų veikloje, nėra abejonės, kad mažiau klaidų pasitaikytų ir pas vadovaujančius ir pas vadovaujamus. Bet lietuvių katalikų veiklos Amerikoje aptarimo lengvai neteipisi į griežtai nustatytas ir sektinas sistemas. Mums per savo katalikiškas draugijas tenka rūpintis ne tik grynai tikybiniais reikalais, bet gal žymiai daugiau tautiniais.

Lietuvio dvasios gelmėse tikybinis ir tautinis pradai taip artimai susiję, kad net nebūtų baugu, dažname atsitikime, tvirtinti, jog, vieną jų apmarinur ar išplėšus, kitas nebebutų gajus. Istoriai įvykiai ir kiti faktai taip suklostę, kad lietuvis tada sąmoningiausias katalikas, kai jis nenutolęs nuo savo tautos ir lietuvis tada sąmoningiausias savo tautos mylėtojas, kai jis nenutrūkęs nuo savo tikybos. Tai liudija kasdieninė tikrovė, ypač išeivijoje. Tie lietuviai, kurie pamynę savo motinos įdiegtą katalikybę, šandie karčiausiai buvusius lietuvių tautos dangumų šlykščių tironų pataikūnai. Tie lietuviai, kurie sutrempę lietuviybę, kurie neprisipažįsta net savo motiniškos kilmės, netvirti ir savo tikyboje. Ir kaip jie bus tvirti, kad jie atsisako būti pilnutiniaus žmonėmis.

Taigi, lietuvių amerikiečių katalikų veikla apima dvi labai svarbias sritis—tikybinę ir tautinę. Tiesa reikalauja pasakyti, kad ji paliečia ir trečią sritį—valstybinę. Būdami Amerikos piliečiai, šios šalies ištikimi gyventojai, per savo draugijas ir įvairias įstaigas atliekame tai, ko Jungtinės Amerikos Valstybės iš mūsų reikalauja. Tikiu, kad lietuviai amerikiečiai katalikai atlieka ir žymiai daugiau nei valstybė reikalauja.

Palikdamas tikybinę sritį plačiau nagrinėti atsakingiems asmenims, norėčiau stipriai pabrėžti tautinę ir valstybinę sritį. Ne paslaptis, kad turime daug tokių klausimų, kuriais reikiame skirtingas nuomones. Pavyzdžiui, paskutiniai įvykiai Lietuvoje parodė, kad Lietuvos nepriklausomybės atstatymui atžvilgiu neturime vieningos nuomonės. Vieni linkę manyti, kad lietuviams amerikiečiams reikia būti labai atsaigiams ir palikėti su įvairiais pareiškimais, neigiamai pasisakant prieš birželio 22-24dd., didvyriškų žygių angoje susidariusią Kaune laikiną lietuvišką vyriausybę; kiti skuba visiškai pritarti šalies vyriausybės pareiškimui, kad šiuo metu Amerikos ir visos žmonijos didžiausiu priešu yra hitlerizmas, visiškai nutylint apie komunistinio pavojų pasauliui. Šį klausimą priėmė tik kaip pavyzdį, kad ne vi-

sada galime būti vieningi savo nuomone, tačiau vienu reikalu galime ir privalome turėti vieningą ir vieną nuomonę—Amerikos Lietuvių Katalikų Veikla turi būti aukščiausios rūšies.

Niekas nemėgins ginčyti, kad mūsų veikloje pati pirmoji ir garbingiausia vieta priklauso parapijoms, kurios yra lietuvių katalikų garbė ir pasididžiavimas. Bet šie garbingi vienetai turi labai specifines paskirtis. Jos priklauso įvairioms vyskupijoms ir, pagal joms privalomus Bažnyčios įstatymus ir įsigyvenusias taisykles, negali turėti jokių pastovių sąjunginių ryšių, o mums čia rūpi daugiau drauginis gyvenimas, jungias visus lietuvių katalikus ir tautiniam bei valstybiniam darbui, tad apie parapijas čia ir nesidalinsime mintimis.

Visas draugijas jungia—ar bent turėtų jungti—mūsų A. L. R. K. Federacija, kuri labai glaudžiai bendradarbiauja su mūsų visuomenės aukščiausia moraline pajėga—Kunigų Vienybe. Federacijai priklauso visos lietuvių katalikų centralinės organizacijos ir apie pora šimtų kuopų bei draugijų. Ji turi aštuonias apskritis, keliasdešimt skyrių. Ypač šiemet jos veikla sustiprėjo, nes susilaukta daugiau skyrių, įtraukta daugiau draugijų. Į ją žiūrėta išeivijoje didžiausiu pasitikėjimu, o iš už Atlanto žvelgti didžiausiu lūkesčių akimis. Socialistai ir liberalai praeitais metais uoliai laukė, kokių žygių imsis Federacija. Ir kaip nežinoma, kaip Federacija pirmoji pernai iškelė ir pasiūlė bendradarbiavimo ranką tuose žygiuose, kur būtina visų savo tautai ištikimų lietuvių glaudiveikla. Tačiau Federacijos stiprybė ir jos gyvavimo faktas priklauso ir pareina ne nuo viršūnių. Federacijos jėga tik tiek reikiškia, kiek ją sudarantys drauginiai vienetai yra veiklūs ir pajėgūs. Vadinasi, norėdami Federaciją palaikyti galinga ir nuolat ją stiprinti, privalome pasirūpinti, kad ją sudarą padaliniai, pradant mažiausiu ir baigiant didžiausiu, būtų tikrai pajėgingi.

Siūlyčiau prisiminti pranašo Izaijo reikšmingą posakį: "Neatsimink praėjusių dalykų ir nežūrėk į tai, kas yra sena." Nežinau, ką Izaijas norėjo šiais žodžiais pasakyti. Norėčiau šiuo metu juos suprasti ta prasme: nekreipkime dėmesio į praeities išbandytas veiklos priemones ir davusias tik nepasisekimą. Mes norime gyventi ir dirbti ateičiai, tad privalome dirbti dabartyje ir dabarčiai, kad išvystytume skaisčią ateitį. Jei nuolat domsimės tuo, kas jau negyva, kas supuvę, tai mažinsime savo pajėgumą, naikinsime energijos šaltinį. Siekime ir artinkimės tokio gyvenimo, kurs būtų tvirtas, gražus ir sveikas. Tokiais žodžiais noriu prieiti prie klausimo, liečiančio mūsų organizuotos visuomenės bene opiausią vietą—Lietuvių Romos Katalikų Susivienymą Amerikoje.

Mano giliausiu įsitikinimu, mūsų Susivienymas turėtų būti svarbiausia mūsų visuomenės organizuota dalis. Susivienymas labai lengvai išsprendžia vieną žmogišką silpnę. Mat, kiekvienas žmogus yra linkęs šiek tiek ir prie žemiškų gėrybių. Tai įgimtas dalykas ir nėra ko jo gėdytis. Susivienymas yra pagrįstas idėjiniais ir medžiaginiais dėsniais. Lietuviškan katalikiškan apdraudus ir pašalpos Susivienymam įstojęs tampa lyg ir įjungtas labai tampriais ryšiais, kuriuos nutraukti nelengva, jei būsi idėjęs jin ne tik savo smegenyno krislelius, bet ir savo kišenę apturpinęs tamsios dienos atsargos sąskaiton.

Šių metų pradžioje mūsų Susivienymas turėjo 10,873 narius. Gražus tai skaičius, bet koks jis mažas, kai palyginai jį su liberalų ir komunistų valdomomis panašiomis organizacijomis. Komunistų valdomas Susivienymas turi 8,608 narius, o liberalų SLA—15,582 nariu. SLA ir mūsų Susivienymas vienodo amžiaus, o komunistinis

SUSITIKIMAS SU LIETUVIAIS GABENAM AIS RUSIJON

Laikraštis "Į Laisvę" de- da tokį aprašymą apie susitikimą su lietuviais, kuriuos bolševikai vežė sovietų Rusijon:

— Tai buvo gražią saulėtą dieną, kai Lietuvos margaspalvėse pievose dūgė bitės, o lietuvių širdy slėpėsi didžiulis skausmas. Vaziuojam traukiniu iš Vilniaus į Naująją Vilnią. Zmonių veiduose nevirties šešėliai. Girdėti dūsaujant. Akys neramiai žvilgčioja pro vagonų langus. Pravažiuojam pirmą stotį—Pavilnį; antroj bus Naujoji Vilnia. Netenka ilgai laukti. Sušvilpia. Visi skuba į peroną.

Dairomės. Tuoj prieš mūsų akis stvoja visas miškas gyvulinių lavonų. Vos ketlė žingsnių žengę, atsidūrė prie tų nelaimingųjų, laisvės ir tėvynės netekusių lietuvių, kurie smurtu išvežami į Kazachstaną, Sibirą, Kamčatką. Visi vagonai uždaryti, tik aukštai pro mažutį, aptvertą prekiniu vagono langelį ir kai kur pro praviras duris matyti galvos. Nė vieno veide nesivimato "buržujo", bet visuose labai lengva įskaityti liūdesys dėl pamintos žmogaus teisės laisvai gyventi, galvoti ir veikti. Kiekvieno akyse matyti žodžiais nenusakomas skausmas, o lūpose—neišreikštas skundas.

Pirmasis ešelonas, gal apie 50 vagonų, negalėstinai prikimštas žemaičių. Klausiam, iš kur esą. Beveik visi pro virbus atsako: "Iš Tauragės, iš Tauragės." Šitokio atsakymo susilaukėme iš visos eilės vagonų. Kiek toliau raseiniškiai. Vargšai žemaičiai... Mūsų akyse pasirodė ašaros, tačiau jie neverkia: ir kentėdamas, žemaitis moka tylėti dantis sukandęs. Tik viena gyvenimo naštos palaužta senutė, žila, kaip paržydusi obelis, rankas laužydama rauda. Didelės ašaros rieda raukšlių išvogtais veidais. Šitaip jos skausmas išsiliejo, pamačius stovintį prieš vagoną sūnų, kuris neturi teisės nė rankos paspausti išvežamai motinai, nei stiklo vandens paduoti.

Einame toliau. Vėl kalbiname, raminame savo seses ir brolius. Randame vagonus iš Šiaulių ir iš Marijampolės. Kiti jau išvažiavę toliau į nežinią. Pamatę

mus, išvežamieji susigrūda prie langelių, prie truputį pravertų durų ir visu nuosirdumu nori mums patarnauti, klausdami, ko ieškome. Viename vagonė matome jauną moteriškę su mažu vaikučiu ant rankų. Girdime jo prašymą: "Mama, duonos". O ji pro ašaras pažvelgia į mus. Suprantame jos skausmą. Su savimi turime pasiėmę barankučių, tik nežinome kaip jas paduoti. Moteriškė nuleidžia virvutę. Vos baigiame ant jos verti barankutes, girdime šaukiant raudonarmietį. Nepaisome. Moteriškė iš langelio prislėgtu balsu klausia: "Ar dar neprasiėdėję karas?" Iš kito vagono kaunietis klausia paskutinių naujienų. Teiraujasi apie draugus ir pažįstamus. Bet jam rūpi svarbiausias dalykas: "Ar galima ko tikėtis iš Vakarų. O jie ir mažiausia viltimi patenkinti—širdimi ir lūpomis džiaugiasi.

Bieškant išvežti ir pažįstamų, pasigirsta šūviai. Sūzinome, kad vienas lietuvis norėjo pabėgti. Raudonarmietis tuoj iššovė ir sugavęs surištomis rankomis jį nusivedė į dar "saugesnę" vietą. Prikimštų vagonų saugojimas dar pastrėja. Nebeprileidžia arčiau nė vieno žmogaus. Iš tolo dar matome pro langelių virbus išvargusius suprakaitavusių veidus, dar girdime mažiausiu verkimus, tačiau nebegalime su jais pasikeisti nė vienu kitu žodeliu. Pamačiau šioje ir apverkę jų nedalia, skaudančia širdimi grįžiam į sostinę, svyrų klausdami, kada bus mūsų eilė.

Dėku Dievui, mes to nebesilaukėme. Ratas ėmė sukis į kitą pusę.

Po šiuo aprašymu padėtas parašas: Studentė.

Lietuvos švietimo įstaigos panaikinti visi sovietiniai įstatymai. Svetimas vėl eina pagal programas, kurios buvo nustatytos nepriklausomos Lietuvos įstatymais iki bolševikų okupacijos.

Lietuvoj suformuotas Tautinio Darbo Apsaugos Batalionas. Priimami tarnavę aktyvioj tarnyboj karininkai, puskarininkai ir eiliniai.

dar tik vienuoliktus metus gyvuoja, o jau baigia privyti mūsų šį. Oficialinės skaitlinės rodo, kad mūsų šis Susivienymas 1940 metais gavo 361 naują narį, komunistinis 868, o liberališkasis—1,526. Taigi, komunistai šioje srityje už mus veiklesni pusterčio karto, o liberalai—beveik pusketvirto. O gal šiemet geresnė Susivienymo padėtis, kai visa veikla buvo didesnė? Per pirmą pusmetį prirašyta 246 suaugę nariai ir 72 mažamečiai. Per tą patį laiką šiemet mirė 113, išstoję 150. Skaičiai iškalingiau kalba, nei bet kokie aukšti žodžiai.

Susivienymas, kurio pusantrą milijono dolerių labai didžiujamės ir džiaugiamės, yra atžangos kelyje. Žinokime, kad daugiau nei 50 procentų jo narių jau pralenkę 50 metų amžlį, tad narių mirtingumas Susivienyme greitai pasieks labai aukštą nuostimtį. Reikia Susivienymui naujo kraujo, o kas jį duos, jei ne 110 parapijų ribose ir už jų veikiančios draugijos? Prieš savo akis turiu Centro sekretoriaus paruoštus įrodymus, kurie štai ką sako: Jei Susivienymas turėtų 5,000 narių daugiau, būtų galima padaryti šie darbai: Lėšų Fondas, kurs dabar nuolat svyruoja ir vos laikosi, leistų atlyginti darbštiesiems kuopų sekretoriams, sudarytų galimumą pri- laikyti nuolatinius agentus, pakeltų kuopose varžytinių dėl pirmenybės nuotaiką;

NARSIOS PARTIZANŲ KAUTYNĖS DEL ALEKSOTO TILTO

BORELIS PARTIZANŲ ISKLOJO DAUGYBĖ, RAUDONARMIEČIŲ

Tiltą su Savo Kareiviais Išsprogdino Patys Bolševikai

Vienos iš svarbiausių kautynių, pareikalavusių daugiausią mūsų partizanų aukų, buvo kautynės dėl Aleksoto tilto. Pirmadienį (birželio 23 d.) dar gerokai prieš piet, išsprogdinus geležinkelio tiltą, sumuštos raudonosios armijos gana stambūs daliniai visą dieną traukėsi Aleksoto ir Panemunės tiltais pro Kauną rytinių link. Tuodu abu tiltus saugojo stiprios šarvuotųjų ir pėstininkų sargybos. Buvo aišku, kad užimtuoti tiltai, kai tik stambiosios raudonosios jėgos juos pereis, bus tučtuojau išsprogdinti. Todėl kilo būtinas reikalas vieną iš tiltų per Nemuną, žūt būt, apsaugoti nuo išsprogdinimo.

Dar gerokai prieš piet, lakūnas leitenantas Dženkaitis, vieno mūsų aviacijos karininko padedamas, Aleksoto kalne, Linksmadvaryje, pradeda organizuoti partizanų būrį Aleksoto tiltui užimti. Surenkama apie 15-20 žmonių, bet nėra ginklų. Tuo metu Linksmadvaryje sovietų buvo padegtas ginklų sandėlis. Pasibaigus didiesiems ginklų sandėlio sprogimams, ltn. Dženkaitis partizanų būrys išibrauna į išlikusias nesunaikintas patalpas ir apsirūpina ginklais bei šaudmenimis. Tada ltn. Dženkaitis pradeda Aleksoto tilto puolimą, nežūrind to, kad juo traukia labai stambios sovietų jėgos. Priešingai Linksmadvaryje buvo iškilęs, partizanai pamažu prislenka prie Fizikos Chemijos Instituto patalpų ir nuo jų besileidžiančiame šlaite isikūrę, pradeda tilto ir jį vedančių gatvių apšaudymą.

Šaudymas labai sėkmingas. Ltn. Dženkaitis partizanų būrelį tesudaro apie 20-30 žmonių, tačiau jo automatinų ginklų ir šautuvų neginis tokia stipri, kad Veiverių gatvę, Nemuno pakrantėse einančias gatves, išilgai tilto kitoj Nemuno pusėj priešais esančias gatves partizanų ugnis šluote šluoja. Sovietų susisiekimas tiltu nutraukiamas. Nuotaika pakili. Žemai esančiuose Senamiesčio ir

Naujamiėšio rajonuose vyksta intensyvus kulksvaizdžių šaudymas parizanam, tilto puolėjams, įkvepia dar didesnės drąsos. Jau, regis, nebedaug tereikia, kad tiltas būtų išlaikytas ir nuo Veiverių gatvės pusės sovietų puolimas sustabdytas. Bet apie 17-18 val. (5-6 to piet) iš užpakalio ltn. Dženkaitis partizanų būrį puola tanketėmis ir šarvuotais ginkluotais sovietai, numuša paliktas užpakalio apsaugai nedideles sargybas, didesnių sargybų dėl žmonių stokos nebuvo galima pastatyti. Po to, išlipę iš šarvuotųjų, automatiniais ginklais pradeda slai- te esančių partizanų apšaudymą. Per dešimt partizanų vietoje nukautama, o pats ltn. Dženkaitis perskūn- namas ir dešinji plauti ir kairiąją ranką. Kautynėms su užpuolikais tebevyksiant, sunkiai sužeistasis lakūnas nutraukiamas į apačią, vienos gailėstingosios sesutės perrišamas ir tik antradienio rytą perkeliamas per Nemuną laiveliu ir paguldomas Senamiesčio ligoninėje, kur trečiadienį po plet ir miršta.

Likusieji partizanai, sovietų smarkiai apšaudomi, priversti Linksmakalnio slaitais trauktis. Traukiantis vėl žūva keli partizanai. O vakare, lygiai vienuoliktą valandą, sovietai, bijodami naujo partizanų puolimo, tilta išsprogdina, nors tuo metu tiltą žygiavo pačių sovietų pėstininkai, kurie visi sykiu su tiltu žuvo.

PASAULIO SIMBOLIZMAS

Arba
GAMTOS IR KITI BALSŲ
Sulietuvino
KUN. A. M. KARUZISKIS
(Tęsinys)

Aliejus Ilietas—Svenčiausias Jėzaus Vardas

Saliomono giesmių giesmėje sužiedotinio vardas yra vadinamas išlietas aliejus, kurio yra gerai išreikšta kuo švenčiausio Jėzaus Vardo pasekos.

Aliejumi yra duodama švieša. Jėzaus vardu pagonizmas tamsa buvo pašalinta ir paskleista krikščioniškos doktrinos švieša.

Aliejus yra maitinantis. Jėzaus vardu visi išganymo ir doros turtai yra paslėpti.

Aliejumi yra daromi patepimai. O iš Jėzaus Vardo visos malonės įgyja savo vaisingumą.—Sv. Bernardas

(Bus daugiau)

Moskva.—Rugpjūčio 17-tą anglai ir bolševikai pasirašė naują prekybos sutartį.

DAINUOKIM

"GARSAS" išleido vadina- mus "SONG SHEETS" su daugybe gražių lietuviškų ir amerikoniškų dainų, kurios yra tinkamos dainuoti bankietuose, krikščinyse ir viešiuose susėjimuose. Keturi puslapiai 36 dainos. Kaina 3 centai. Imanties daugiau indėlis nuolaida. Užsakykit tuojau.

"GARSAS"
73 E. South St., P. O. Box 22,
Wilmington, Pa.

PARTIZANO ATISISVEIKINIMAS

Lietuvos laikraščiuose randame tokį eilėraščių be autoriaus parašo:

Neverki mama, neraudoki: Jau ašarų per daug—gana, Tikiu ateis laikai kitoki— Iš naujo kelsis Lietuva.

Neverk, kad mes dabar išeinam, Neverk, palikusi namuos, Greit Tėviškėj ekambės vėl dainos, Laisvai trispalvė plebėsuos.

Neverk, tada tyli be žado, Jei aš negrįžčiau pas tave— Tikėk, sūnus sau laimę rado Laisvosios Tėviškės kape.

Neverk, kad tau nebus artojo— Už mus visus darbai kalbės Ir, naktį perlais aprasoje, Mediniai kryžiai pakelės...

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

Laikraščiai: P. O. Box 82, Phone: Wilkes-Barre 3-4711

PILDOMASIS KOMITETAS

- Kun. P. M. Juras, Dv. Vadas, 94 Bradford St., Lawrence, Mass.
- L. Šimutis, Prezidentas, 2284 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
- P. Karaiškukas, Vice Prez., 13 Garrahan Ave., Lyndwood, W.-B., Pa.
- W. T. Kvetkas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
- J. Yonakas, Iddinkas, 31 Sand St., Pittston, Pa.
- K. A. Vėžius, Ido Globėjas, 19 Cross St., Lawrence, Mass.
- K. Vilniškis, Ido Globėjas, 41 Parade Place, Westville, Conn.
- Dr. A. Rakauskas, Dr. Kvot., Marian Hills Seminary, Hinsdale, Ill.

KONTROLĖS KOMISIJA

- 1. J. Valčiūnas, 2509 Main St., Scranton, Pa.
- 2. A. Paleckis, 401 Stadium St., Pittsburgh, Pa.
- 3. Sav. Marozas, 605 Spruce St., W. Pittston, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

- 1. Adv. F. Juškauskas, 16 Krych St., Kingston, Pa.
- 2. V. Griestaras, 34 Division St., Pittston, Pa.
- 3. V. Lelokas, 22 Pepp St., Kingston, Pa.

TEISMO KOMISIJA

- 1. Adv. J. J. Grilius, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.
- 2. J. A. Mickellunas, 6747 S. Artesian Ave., Chicago, Ill.
- 3. Ed. Jasaitis, 221 N. Main St., Pittston, Pa.

SVIETIMO KOMISIJA

- 1. Kun. J. K. Millauskas, 190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.
- 2. Kun. J. Paškauskas, 10809 S. State St., Roseland, Ill.
- 3. J. B. Laučka, 423 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- 4. Ant. Kneišys, 866 W. Broadway, So. Boston, Mass.
- 5. Pr. Katilius, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA

- 1. Pr. Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.
- 2. K. Slamienis, P. O. Box 19, Forest City, Pa.
- 3. M. Arūpienė, 4851 S. Francisco Ave., Chicago, Ill.
- J. P. Rakauskas, Skautų organizatorius, 1900 S. Halsted St., Chicago, Ill.

POMIRTINIŲ, PAŠALPŲ IR ĮVAIRIŲ IŠLAIDŲ ĮSAKYMAI

Išrašyti nuo vasario 13, 1941 iki birželio 18, 1941

46108 Stasy Lauzianis, 155 kp., 5 sk. pašalpa už 14 d.	42.00
46104 Zigmantas Skerstinas, 266 kp., 3 sk. pašalpa už 46 d.	69.00
46105 Jurgis Alinskas, 194 kp., 2 sk. pašalpa už 9 d. (balansas antro periodo)	9.00
46106 Anthony Skurkis, repairing doors, windows and material at 73 E. South St., Wilkes-Barre	10.30
46107 Marijona Deroškevičienė, 112 kp., 5 sk. pomirtinė ir 4 sk. pusė pašalpa už 24 d. — \$24.00 už a. a. Joną Deroškevičių	1,024.00
46108 Anthony P. Akromaitis, 135 kp., 1 sk. dalis pomirtinės už a. a. E. E. E. Akromaitienę (duokl. graž. \$1.44)	51.44
46109 Charles Akromaitis, 135 kp., 1 sk. dalis pomirtinės už a. a. E. E. E. Akromaitienę (duokl. graž. \$1.44)	51.44
46110 Sylvester Akromaitis, 135 kp., 1 sk. dalis pomirtinės už a. a. E. E. E. Akromaitienę (duokl. graž. \$1.44)	51.44
46111 Kristonas P. Kauskas, 41 kp., 3 sk. pomirtinė už a. a. Oną Kauskiene (1 mėn. duokl. graž. \$1.47)	501.47
46112 Domicilė Bleizgienė, 212 kp., 3 sk. pomirtinė už a. a. Vincą Bleizgį (2 mėn. duokl. atitr. \$2.00)	497.10
46113 Ona Krauzlienė, 259 kp., 3 sk. pomirtinė ir 2 sk. pašalpa už 24 d. — \$24.00 už a. a. Povilą Krauzį (1 mėn. duokl. atitr. \$1.56)	522.44
46114 Vincas Guzevičius, 290 kp., 3 sk. pašalpa už 22 d.	33.00
46115 Ona Kisielienė, 13 kp., 2 sk. pašalpa už 21 d.	21.00
46116 Albina Samuolienė, 33 kp., 2 sk. pašalpa už 46 d.	46.00
46117 Adėlė Kamantausienė, 54 kp., 1 sk. pašalpa už 27 d.	13.50
46118 Emilija Ceikus-Carroll, 81 kp., 3 sk. pašalpa už 13 d.	19.50
46119 Emilija Matulevičienė, 103 kp., 2 sk. pašalpa už 21 d. (viso 90 d.)	21.00
46120 Wm. T. Kvetkauskas, office salaries, last half of May, less soc. sec.	313.66
46121 Elena Kupenavičienė, 114 kp., 2 sk. pašalpa už 15 d.	15.00
46122 Kostantas Bernatoni, 259 kp., 2 sk. pašalpa už 43 d.	43.00
46123 Jonas Andziulaitis, 307 kp., 3 sk. pašalpa už 41 d.	61.50
46124 Magdė Stasevičienė, 184-222 kp., auka iš Labd. Fondo.	10.00
46125 Pranas Jurevičius, 183 kp., com. for obtaining new members	14.50
46126 Wyoming National Bank, 10M Union Electric Co. of Missouri 1st mtge and Coll. Trust Bonds 3 3/4's, due 5-1-71 @ 107%, int. \$26.25	10,763.75
46127 Ona Šimkoniė, 187 kp., 2 sk. pomirtinė už a. a. Joną Šimkonį	250.00
46128 Joseph G. Yonakas, treas. salary, org. and telephone for May	100.13
46129 Mortis Ramanauškienė, 14 kp., 5 sk. pomirtinė ir 5 sk. pašalpa už 5 d. — \$15.00 už a. a. Stani Ramanaušką.	1,015.00
46130 Ona Malinauskienė, 130 kp., 3 sk. pomirtinė už a. a. Stasi Malinauską	500.00
46131 Marcelis Vekteris, 171 kp., 2 sk. pomirtinė už a. a. Juozą Vekterį (1 mėn. duokl. graž. 49c.)	250.40
46132 Juozas Matuzas, 5 kp., pusė komiso už priraišymą naujų narių	27.63
46133 Petras Juška, 180 kp., 2 sk. pomirtinė už a. a. Ursulę Juškienę	250.00
46134 Liberty National Bank, 16M USA Treasury Bonds	16,000.00
46135 H. S. Smith, photostating policies and Akron, Ohio allotments	3.40
46136 Robert Merriman, retainer's fee for May, 1941	80.00
46137 John A. Allan, Fidelity and Cas. Treas. Bond (Jos. G. Yonakas)	80.00
46138 American Lith. R. C. Federation, Federation dues for 1941	10.00
46139 Joseph Naujalis, Jr., 146 kp., 2 sk. pomirtinė už a. a. Magdę Naujalienę	250.00
46140 Joseph Naujalis, Jr., 146 kp., 3 sk. pašalpa už a. a. Juozą Naujalį	500.00
46141 "Garsas", official publication	800.00
46142 Lith. R. C. Alliance Petty Cash Account, petty cash	100.00
46143 Dr. A. G. Rakauskas, exam. of blanks during May, 1941	48.03
46144 Vincas Vallukevičius, 18 kp., 3 sk. pašalpa už 69 d. (viso 90 d.)	103.50
46145 Kazimieras Zurauskas, 25 kp., 4 sk. pašalpa už 22 d.	44.00
46146 Kazimieras Truska, 28 kp., 4 sk. pašalpa už 14 d.	28.00
46147 Peter J. Karausky, Secretary's bond No. 175476	40.00
46148 Peter J. Karausky, lodge secretary's bond for 1941	800.00
46149 Frank Strupckas, 28 kp., 2 sk. pašalpa už 3 d.	3.00
46150 Bronius Cigalla, 84 kp., 2 sk. pašalpa už 16 d.	16.00
46141 Mykolas Norvilaitis, 67 kp., 2 sk. pašalpa už 6 d.	6.00
46142 Stanley Shepikas, Guardian for Barbara Mockett, 67 kp., 2 sk. pusė pašalpa už 75 d. (visa pašalpa)	37.50
46143 Marijona Jocienė, 178 kp., 2 sk. pašalpa už 38 d.	38.00
46144 Barbara Jocienė, 270 kp., 4 sk. pašalpa už 90 d. (1 mėn. pašalpa)	180.00
46145 Augustas Sakalauskas, 10 kp., 3 sk. pašalpa už 32 d.	48.00
46146 Juozas Cigalkas, 31 kp., 3 sk. pašalpa už 29 d.	43.80
46147 Viktorija Mroczkovičienė, 90 kp., 2 sk. pašalpa už 9 d.	

(Būs daugiau)

PITTSBURGHO APSKR. SUVAZIAVIMAS

LRKSA Pittsburgo apskr. ties kuopų atstovų suvažiavimas įvyks sekmadienį, rugpjūtio 31 dieną, šv. Kazimiero parapijos salėje. Visos prie apskrities priklausantios kuopos prašomos atsiųsti kuo daugiau atstovų, nes yra daug svarbių reikalų kas link vajuos. Taip pat bus apyskaita iš apskrities suvažiavimo.

J. B. Tamkevičius, pirm.
M. A. Adomaitis, raštin

CLEVELAND, OHIO

LRKSA 50-tos Kuopos Nariams

Mėnesinis susirinkimas bus rugsėjo 4 dieną, 1941 m. Lietuvių svetainėje, 7:30 vakare. Visi nariai malonėkite dalyvauti ir užsimokėti savo duokles. Taipgi nepamirškite prikalbinti nors po vieną naują aplinkantą prirašyti prie LRKSA 50 kuopos. Tik tada mes išpildysime savo pareigas.

Pov. Selickas, fin. sekr.

WORCESTER, MASS.

Nuoširdi Padėka

Amžinos atminties mano vyras Antanas Zemaitytis atsisyrė su šiuo pasauliu liepos 28, 1941. Gimė gruodžio 21, 1887. Atvyko iš Lietuvos, Suvalkų rėdybos, Kalvarijos parapijos, Pakropiškų kaimo.

Norime išreikšti nuoširdžiausią padėką mūsų klebonui kunigui K. A. Vasiumi už pribuvimą mirties valandoje ir laidotuvių dienoje, už laikymą šv. Mišių; kun. Jutkevičiumi už palydėjimą į kapus. Ačiū vargoninkams — Jonui ir Marijonai Čižauskams ir Juozui Zemaičiumi už gražų giedojimą per Mišias. Ačiū rusio broliui Mykolui Zemaityčiui, jo žmonai Marijonai ir jų vaikams už didelę pagalbą ir į jūliu bukieta. Ačiū giminėms iš Hoosick Falls; ačiū kaimynams Antanui ir jo motinai Antanavičiams už patarnavimą mirties valandoje ir gėlių bukieta. Ačiū visiems giminėms ir visiems už šv. Mišių užprašymą ir už gėlių bukieta. Ačiū visiems, kurie padėjo į kapus. Dėkoju už karsto nešimą mano broliui Antanui Palubeckui, Jonui, Vytautui, Antanui ir Petriui Zemaityčiams ir mano krikštų sūnui Alfonsui Palubeckui už patarnavimus laidotuvėse.

Dėkoju graboriui Petriui Karaliui, šv. Kazimiero, Labdarybės draugijoms ir Susivienymo kuopai už patarnavimus.

Zuzana Zemaitytienė
ir vaikai

L. R. K. S. A. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

CLEVELAND, Ohio. — 8-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1 dieną 7:30 val. vakaro Lietuvių salėje, 6835 Superior Ave.

PATERSON, N. J. — 65-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 4-tą dieną parapijos svetainėje, 8 vakaro.

ROSELAND, Ill. — 35-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-ą dieną Visų šventų parapijos svetainėje, 10806 So. Wabash Ave., 7:30 vakaro.

CLEVELAND, Ohio. — 50 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 4-tą dieną 7:30 v. vak., Lietuvių svetainėje.

NORWOOD, Mass. — 81 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-ą dieną 7:30 vakaro šv. Jurgio parapijos svetainėje, St. James Ave.

DONORA, Pa. — 88-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 31 dieną šv. Juozapo parapijos bažnytinėje salėje. Malonėkite visi būti ir naujų narių atstovai.

HARTFORD, Conn. — 89 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 25 dieną 7:30 vakaro, Lietuvių švent. Trejybės parapijos svetainėje, 339 Capitol Ave., kaimas Broad St.

MASPETH, L. I., N. Y. — 108 kp susirinkimas bus rugsėjo 1 dieną Atsiminymo Viešpaties Jėzuso parapijos svetainėje, 7:30 val. vakaro.

BROCKTON, Mass. — 141 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 3 dieną

A. A. MIRUSIEMS SUS-MO NARIAMS

CECILIJA IVASAUŠKIENE

253 kp. narė, gyv. 601 Spring St., Steubenville, Ohio, mirė rugpjūčio 3, palaidota rugpjūčio 6, 1941 Mt. Calvary kapuose. Į Susivienymą įsirašė lapkričio 4, 1923 m.

SALOMEJA SADAUSKIENE

160 kp. narė, gyv. 2835 W. Pershing Rd., Chicago, Ill., mirė liepos 20, palaidota liepos 24, 1941 šv. Kazimiero kapuose. Į Susivienymą įsirašė vasario 13, 1921 m.

MATAS MILIAUSKAS

31 kp. narys, gyv. 721 E. Pine St., Mahanoy City, Pa., mirė liepos 26, palaidotas liepos 30, 1941 iš Mahanoy City bažnyčios parapijos kapuose. Sus-man įsirašė lapkričio 21, 1927 m.

STASYS KADISIUS

1 kp. narys, gyv. Penn Street, Kingston, Pa., mirė liepos 14, 1941, palaidotas liepos 18, 1941 iš šv. Marijos Apreiškimo bažnyčios parapijos kapuose. Susivienymam įsirašė lapkričio 26, 1922 m.

ANTANAS MOLIUŠIS

46 kp. narys, gyv. 863 Main St., Sugar Notch, Pa., mirė liepos 24, palaidotas liepos 26, 1941 iš šv. Petro ir Pavilo bažnyčios šv. Marijos kapuose. Sus-man įsirašė sausio 28, 1928 m.

DOMINIČAS SIRKUS

33 kp. narys, gyv. 1304 E. 70th St., Chicago, Ill., mirė liepos 17, 1941, palaidotas liepos 21-mą iš St. Lawrence bažnyčios šv. Kazimiero kapuose. Į Susivienymą įsirašė liepos 31, 1917 m.

VIKTĖ LUKOSEVICIENE

30 kp. narė, gyv. 964 Jolner Ave., Scranton, Pa., mirė liepos 27, palaidota iš šv. Juozapo bažnyčios parapijos kapuose. Sus-man įsirašė rugpjūčio 28, 1920 m.

Amžiną atilį suteik jį steloms, Viešpatie, o šviesybė amžina tegu joms šviečia per amžių amžius!

MANCHESTER, Conn. — 164 kp. susirinkimas bus rugpjūčio 31 dieną 2-ą val. po pietų po Nr. 89 Birch St.

LINDEN, N. J. — 200 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 2-ą dieną A. Rūpėjo salėje, kaimas Wood Ave. ir 16th St. Pradžią 7:30 val. vakaro.

COLUMBUS, Ohio. — 235 kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 31 dieną susirinkimas bus liepos 27-tą dieną paprastoj vietoj ir paprastu laiku.

LIETUVI-KATALIKE SKAITYK SIUOS LAIKRAŠČIUS

"GARSAS", LRKSA organas, savaitraštis, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa. Kaina \$2.00, metams.

"AMERIKA", savaitraštis. Leidžia Lietuvių Universalia Biuras, Inc. 423 Grand St., Brooklyn, N. Y. Kaina metams \$2.00.

"DARBININKAS", Liet. šv. Juozapo Darbininkų Sąjogos organas, lieps du kart į savaitę, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. Metams \$4.00, pusemetiui \$2.00.

"DRAUGAS", vienintelis Amerikos lietuvių katalikų dienraštis, 2334 South Oakley Ave., Chicago, Ill. Metams \$6.00.

"LIETUVIŲ ŽINIŲ", savaitraštis. Leidžia Lietuvių R. K. Literatūros Draugija, Inc., 6802 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Metams

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ

APSIDRAUDIMO TVIRTOVĖ

SVARBIAUSIOS INFORMACIJOS APIE LRKSA

Dabar eina generalinis naujų narių vasarų, prasidėjęs šių metų rugsėjo 1. Kiekvienas narys gali tapti organizatorium ir gauti gerą atlyginimą už savo darbą naujų narių prirašymą.

Kadangi kiekvienam organizatoriui yra svarbu turėti pačius reikalingiausias informacijas apie LRKSA ir jas išaiškinti naujiesiems kandidatams, tai čia tokių informacijų paduodame:

AUGUSIŲ SKYRIAUS CERTIFIKATAI

Apraudos sertifikato didumas nuo \$150.00 iki \$2,000.00. Mėnesinės ir metinės mokestys telpantios mokestių lentelėje yra pilnos, tai yra, ten įskaityta ir *Lėšų Fondo* mokestys.

KLASEJE A—Endowment at Age 85— narys mokestius moka iki 85 metų. Narys sulaukęs to amžiaus, apraudą pažymėtą jo sertifikate atsiima pats, o mirus anksčiau, aprauda išmokama jo pašalpgaviams.

KLASE B—20 Year Payment Life. Šio plano aprauda mokama per 20 metų. Po 20 metų mokėjimo sertifikatas būna pilnai išmokėtas, narys daugiau duoklių nemoka ir būna geram stovy. Nariui mirus prieš ar po išmokėjimo sertifikato, jo aprauda išmokama jo pašalpgaviui ar pašalpgaviams.

KLASE C—20 Year Endowment. Nariui mokėjus per 20 metų, išmokama, jei būna gyvas, jam pačiam, o jei miręs anksčiau, tai jo pašalpgaviams. Asmuo pasirinkęs šį apraudos sertifikatą ne tik apraudžia savo gvybę, bet kartu pasirenka vieną iš geriausių taupymo priemonių.

KLASE D—Endowment at Age 60. Šioje klasėje nariai gali įstoti nesenesni, kai 40 metų. Narys reguliariai mokėdamas savo duokles ir sulaukęs 60 metų, gauna tokią sumą, ant kiek apsidraudęs. Jeigu jis mirs prieš 60 metų amžiaus, tai jo apraudos suma išmokama jo pašalpgaviui ar pašalpgaviams.

CERTIFIKATŲ REZERVAI

Dabartiniai Susivienymo narystės sertifikatai yra su rezervais. Po trijų metų mokėjimo jau galima naudotis rezervais.

Pavyzdin, asmuo 18 metų amžiaus įsirašo Klasėn A—Endowment at Age 85 ant \$1,000.00. Daleiskim, jis savo duokles reguliariai moka per 10 metų. Toliau dėl kokios svarbios priežasties (nesveikatos ar nedarbo) negali mokėti. Tuomet jis gali pasirinkti du būdus: *išmokėtą apraudą (Paid up insurance) arba pratęstą apraudą (Extended insurance).*

Jeigu narys, 10 metų mokėjęs savo duokles, pasirenka *išmokėtą apraudą*, tai jo sertifikatas yra vertas \$187.00. Jeigu jis mirs nesulaukęs 85 metų amžiaus, tokia suma būtų išmokėta jo pašalpgaviams. Jeigu jis tokiam stovy sulauktų 85 metų amžiaus, pažymėta suma (\$187.00) būtų išmokėta jam pačiam.

Jeigu narys, mokėjęs per 10 metų, pasirinktų *pratęstą apraudą*, jo sertifikatas būtų galėje 8 metus ir 185 dienas. Jeigu narys tame periode mirtų, jo pašalpgaviui arba pašalpgaviams būtų išmokėta pilna originalės apraudos suma, būtent, \$1,000. Jeigu jis mirs bent viena diena vėliau, pratęstos apraudos terminui pasibaigus, tuomet jo aprauda jokios vertės neturi.

Zemiau padėta lentelė skaitlinėmis placiau parodo sertifikatų rezervus Klasėje A.

Paid Up Endowment Insurance	Assessments Paid to end of	Insurance Extended
\$ 41.00	3rd year	1 year and 209 days
62.00	4th year	2 years and 182 days
83.00	5th year	3 years and 113 days
103.00	6th year	4 years and 91 days
124.00	7th year	5 years and 88 days
145.00	8th year	6 years and 102 days
166.00	9th year	7 years and 136 days
187.00	10th year	8 years and 185 days

Ir taip toliau—iki 66 metų, kol sertifikatas pasiekia pilno subrendimo (Maturity).

Tokia pat tvarka proporcingai rezervus turi įstoję kitokio amžiaus nariai ir apsidraudę ant įvairių sumų.

Kas parašyta apie Klasės A sertifikatą, tas tinka ir kitų klasių sertifikatams. Kiekvienas iš jų po trijų metų mokėjimo turi savo vertę ir teikia nariui privilegijas prieš savo sumokėtų rezervų.

Įsirašęs naujas narys bile kurion Apraudos skyriaus klase, lieka pilnateisiu nariu praėjus 30 dienų nuo jo aplikacijos užkretoavimo Centre. Pašalpos skyriuje — po šešių mėnesių.

PASALPOS SKYRIUS

Nariai gali kartu įstoti ir pašalpos skyriun. Už \$3.00 savaitinį pašalpą mokama 25c. į mėnesį; už \$6.00—50c.; už \$9.00—75c.; už \$12.00—\$1.00.

Įsirašanti nariai kartu ir pašalpon, Lėšų Fondan moka per mėnesį *penkis centus ekstra.*

JAUNAMEČIŲ SKYRIUS

KLASE A—Klasėje A priimama nuo gimimo dienos iki 15 metų; metinė mokestis \$2.20.

KLASE B—20 Year Payment Life. Šioj klasėj nariai mokestius moka per 20 metų. Po 20 metų mokėjimo sertifikatas būna pilnai išmokėtas.

KLASE C—20 Year Endowment Juvenile Certificate (20-ties Metų Endowmentto Jaunamečių Sertifikatas). Klasės C apraudos sertifikatą pažymėta suma išmokama po 20 metų mokėjimo, jeigu narys yra gyvas. Šis sertifikatas yra gera taupymo ir apraudos kombinacija. Puiki investavimo rūšis. Turi "cash values", "paid up insurance" ir "extended insurance".

KLASE D—Whole Life Juvenile Certificate (Viso Gyvenimo Jaunamečių Sertifikatas). Šis sertifikatas taip sutvarkytas, kad jaunamečių pasiekus pilnametio amžiaus, nereiks daryt jokių permainų premijų mokėjimo. Duoklių rata pasiliks ta pati visą nario gyvenimą. Čia taip pat galima turēt "cash values", "paid up insurance" ir "extended insurance".

SIURPIOS ŽINIOS IŠ LIETUVOS MIESTŲ IR MIESTELIŲ

Iki šiol turėdavome žinių apie bendrą Lietuvos padėtį. Dabar gauname smulkesnių žinių apie atskirus miestų ir miestelių pergyventus raudonojo siaubo siautimus. Tos žinios tik papildoma jau ir taip pasibaisėtina raudonųjų teroro vaizdą. Tos žinios taip pat parodo, kaip Lietuvos gyventojai, atėjus atinakanam momentui, stoja į kovą su raudonuoju slobinu.

Raudonųjų Darbeliai Šiauliuose

"Ūkininkų Patarėjas" deda tokį aprašymą, kaip bolševikai bėgo iš Šiaulių:

"Birželio 22 d. rytą Šiaulių komunistai leido gaudus, kad raudonieji užėmė Klaipėdą ir artinasi prie Karaliaučiaus. Tačiau apie 10 val. jie jau pradėjo krautis daiktus ir trauktis iš miesto. Birželio 23 d. iš pat ryto buvo didelis bolševikų sumišimas. Pradėjo bėgti iš Rusijos atkelti tarnautojai ir raudonarmiečių šeimos. Birželio 24 dieną sumišimas dar padidėjo, kai komunistų partija pradėjo deginti dokumentus. Prie kompartijos namų buvo kasami daržė grioviai. Iš pradžių buvo manyta, kad kasami apkasai, bet po kelių valandų paaiškėjo, kad į tuos griovius verčiami dokumentai ir deginami. Milicininkai, nusijuose diržus, slapstydami padaržiais, bėgo iš miesto. Komunistai dar buvo manę paskelbti mobilizaciją, bet niekas raginimų stoti kariu darbų dirbti nebeklausė. Visi slapstėsi. Kai kuriuos vyrus suminėjo gatvėje ir pristatė prieš bažnyčią sodelyje apkasų kasti. Trečiadienį, birželio 25 d., iš pat ryto per miestą masiškai pradėjo bėgti bolševikų armija. Bėgo keliais ir laukais. Mieste šeiminkavo čekistai bolševikai. Gyventojams buvo įsakyta sunešti į Šiaulių miesto vykdomąjį komitetą radio aparatus. Bet tik keli tenusė, o kiti užkasė į žemę, ar kur kitur paslėpė. Šiauliečiai, klausydami radijo pranešimų nebetikėjo vietos komunistų skleidžiamais gandais.

Birželio 26 d. vokiečių aviacijos persekiojami bolševikai bėgo viską pametę. Kareiviai bėgo be vadų, daugumas sakėsi 4-5 dienas nieko nevalgę. Metė pakelėse ne tik ginklus, bet ir drabužius. Buvo matyti bėgant ir visai basų, vienas kitą pūstus raudonųjų kareivių. Radę daugiau maisto, ar kitokių gėrybių, bolševikai plėšikavo, šaudė į gyventojus. Netoli Radviliškio jie nušovė kelių vaikų, vėsus keturias moteris. Apie 6 val. po pietų pasigir-

do mieste šautuvų ir kulksvaizdžių sūviai. Tai buvo pirmieji Šiaulių miesto partizanų žygiai.

Kai kurie bolševikų kareiviai raiteliai ir gurguolininkai mainė su ūkininkais už senas sermėgas arklus, ir, persirengę, slapstydami si nuo savo vadų, bėgo į miškus bei krūmus.

Prieš saulėleidį apie stotį pasirodė pirmosios vokiečių kariuomenės voros. Jos šautuvų ir kulksvaizdžių ugnimi palydėjo bėgančius bolševikus.

Bėgdami iš Šiaulių, bolševikai buvo padegę pašta, lietuvių karininkų ramovę ir miesto skerdyklą. Daugiausia nukentėjo skerdykla, kurios sudegė du pastatai.

Iš Šiaulių kalėjimo bolševikai išvežė 103 politinius kalinius, jų tarpe Petrą Šutą, Stankų, prokurorą Vojevodskį, saugumo valdininkus Aukštikalnį, Mickų ir Ališauską, buvusį žemės ūkio ministrą Putvinskį, kalėjimo gydytoją Gogelį ir kitus.

Šiauliuose išbėgdami paliko rūsy suimtus 45 lietuvius, kurie tame rūsy 3 dienas išbuvo nieko nevalgę ir negėrę.

Spaudos žiniomis, sugniužus pirmosios sovietų kariuomenės gynimosi linijoms, bolševikai Šiauliuose sustabdė traukinį, į kurio vagonus suvarė apie 700 vydytųjų ir moterų išgabenti į Sovietų Rusijos gilumą. Prieš traukinį buvo grūstini prigrūsti žmonių, langeliai buvo užkalti. Šis traukinys stovėjo Šiaulių stotyje net tris dienas, bet bolševikai nedavė suimtiesiems nei vandens nei maisto. Kai vokiečiai kareiviai užėmė Šiaulius, galėjo konstatuoti, kad daugelis suimtyjų yra mirę. Bolševikai nepasirūpino sanitariniais įrengimais ir dėl to išsiplėtė ligos.

Bolševikų Likvidacija Jonavoje

Lai kraštis "J Laisvė" pasakoja, kaip Jonava pergyveno bolševizmo likvidavimo dienas:

Tiesus kaip styga plentas bėga Jonavon. Daug jau visokių ir visokiausių įvykių matė šis kelias. Bet šių metų birželio 22-27 dienomis vykusius įvykius, turbūt, apylinkės gyventojai atsimins amžinai ir savo vaikams pasakos.

Jau nuo Muravos kaimo, tik išvykus iš Kauno, matyti vienas po kito griovių, gulį sovietų sunkvežimiai, tankai, šarvuočiai, sunkieji artilerijos pabūklai, vežimai ir kitoks įvairiausias kariuomenės turas. Daugelyje vietų išmėtyta įvairių sovietų artilerijos

sviedinių; kai kur net išstos stirtos sukrautos. Matyt, "nepavejamieji" nespėjo ju net iššauti. Žmonii ir arklių lavonų nebematyti: jie jau nurinkti nuo kelio ir užkasti. Pakelyje galima užtikti ir vokiečių karių laikinių kapų. Vokiečiai ypatingai gražiai palaidoti, kad ir laikinai.

Vokiečių kariai ties Jonava pasirodė jau birželio 26 d. Tačiau ties Jonava apsuptos sovietų kariuomenės dalys pasitraukė į aplinkinius miškus ir įvairiais būdais trukdė vokiečių kariams užimti Jonavą. Čia būta ir didelio kiekio sovietų tankų ir šarvuočių, kurių uždavinys buvo, žūt būt, atlaikyti vokiečių puolimą ir, nebesant kitos išeities, sunaikinti per Nerį pastatytus tris tiltus. Tačiau nei viena, nei kita jiems atlikti nepavyko; bolševikai buvo sunaikinti, ir tiltai, be mažu sugadinimų, kurie buvo pataisyti, išliko sveiki. Sovietų atkaklių priešinimasi liudija apie Jonavą pilni grioviai sudegintų ir sušaudytų tankų bei šarvuočių ir kitokios įvairiausios karo medžiagos.

Per šiuos mūšius Jonava pateko į baisią ugnį. Kilęs gaisras išviliavo miestelio centrą. Laimingu būdu išliko baltoji Jonavos bažnyčia su dviem gražiais bokštais, mūrinė dviejų aukštų mokykla, šaulių namai, paštas ir degtukų šiaudelių fabrikas stoties rajone. Jonaviečiai tvirtina, kad per gaisrą sudegė apie 100 Jonavos gyventojų, daugiausia žydų. Apie 60-70 iš jų sudegė viename rūsyje, kuriame jie buvo pasislėpę nuo aplink lakstančių kulku ir patrankų sviedinių. Sako, kad čia žuvusių didelė dalis buvę iš Kauno pabėgėlių žydai.

Laimingu būdu nepalietas išliko Jonavos geležinkelio tiltas. Šalia jo esantis plento tiltas buvo sovietų karių apilptas benzinu ir padegtas, tačiau vokiečių kariai gaisrą skubiai užgesino ir tiltas tuoj pataisytas. Per miestelį einąs tiltas taip pat pabaigtas tiesiti.

Jonavos partizanams ypatingai sunku buvo organizuoti, nes čia gyventojų dauguma svetimtaučiai, kurie kiekvieną lietuvių žingsnį sekė ir pranešinėjo sovietams. Turėjo jonaškiškai ir aukų iš partizanų tarpo: žuvo vienas mokytojas iš aplinkės ir vienas šaulys. Dabar gyvenimas jau šiek tiek apsitvarkė.

Tarp daugelio savo "kultūringų" antspaudų, sovietai Jonavoje paliko ir štai kokį atminimą. Kovų metu Jonavos pašte budėjo valdininkė telefonikė Malevičienė. Budėjimas buvo pačių bolševikų įsakytas, ir ši telefonikė ėjo savo pareigas. Tačiau pasitraukdami iš Jonavos, bolševikai dviem sūviais nukovė šią sąžiningai savo pareigas ėjusią apie 40 metų amžiaus beginklę moterį ir pabėgo.

Kriokialaukis (Simno v.). Sugriuvus bolševikų režimui, tuoj susikūrė vietinės apsaugos komitetas. Pradėta valyti apylinkę nuo besislepiančių atvykusių ir vietinių komunistų. Daugelis patys pasiduodavo į nelaisvę. Kitus tekdavo įtikinti, kad pasakos apie paimtus, nelaisvę kankinimą yra prasimanymai. Tada jie iš miškų atsikvieždavo būrius besislapstančių. Gyvenimas tvarkosi ir maisto yra pakankamai.

Per kovą Lazdijai nukentėjo. Karui prasidėjus, iš miesto išbėgo žydai, bet po trijų dienų dalis sugrižo. Grįžusieji uždaryti į bolševikų pastatytus barakus. Nuo Lazdijų traukdami raudonarmiečiai pakeliui naikino turta ir terorizavo gyventojus. Daug kas nuo jų nukentėjo: pakeliui matyti sudegintų sodybų. Pa-

trienai: Karui prasidėjus, Prienių aerodrome sovietai turėjo apie 100 lėktuvų. Atskridę vokiečių bombonešiai daugumą jų žemėje sunaikino. Tie, kurie pakilo, vokiečių lėktuvų bematant buvo numušti ir gyventojų akivaizdoje vienas po kito nukrito. Antrą karą dieną, pirmadienį, gyventojai norėjo kai kur pradėti vėl savo kasdieninius darbus, besisprogdantis grąbto vertė žmones slapstytis. Pasirodė, kad Prienių karius žmones patrankomis anšaudė patys sovietai, iš Prienių kareivinių pradėję dar sekmdienį trauktis. Rusai norėjo sunaikinti plytines ir kitas imones, bet granatos apnaikino tik sandėlių pastatus. Patsai miestelis mažai tenukentėjo, tik tiltas per Nemuną rusų susprogdintas dar tuo laiku, kad ne visi rusų kariuomenės daliniai buvo pasitraukę.

Miškuose liepos pirmomis dienomis dar slapstėsi bolševikų likučiai, kurie ūkininkus plėšia ir šaudo. Savivaldybės ir kitokios įstaigos Prienuose vėl veikia, kooperatyvai taip pat. Vėl pradėjo veikti dalis lentpūvių, paleidžiama taip pat ir darba valstybinė plytinė. Partizanai pradėjo jau antrą karą dieną organizuoti. Tuoj pradėjo kurtis ir policija.

Svedasai: Karui prasidėjus, Svedasuose raudonosios kariuomenės nebuvo. Bet traukdami raudonarmiečiai, birželio 25 d. anksčiau ryto atsuntė keturis sunkvežimus kariuomenės Svedasams sudeginti. Jie padegė kelias sodybas, tačiau pasirodė vokiečių tankai laiku sukildė jiems padeginti ir visus juos likvidavo. Nelaisvėn paimti raudonarmiečiai sakė, kad jiems buvo pavesta visą apylinkę išdegti. Svedasuose jie sudegino tik 7 sodybas.

Partizanai aktyviai veikė. Vietos įstaigos tuojau buvo atstatytos ir jau normaliai veikia. Daugumas žvdų iš miestelio pabėgo. Dalis ginkluoti, kaip bolševikų pareigūnai, kiti šiaip. Gyvenimas apriamo ir šiuo laiku eina normaliomis vėžėmis. Visi lietuviai džiaugiasi išsivadavę iš bolševikiškos vergijos ir pakelta nuotaika dirba kiekvienas savo darbą.

Užpalėnai: Užpalėnai išgirdę, kad karas prasidėjo, ryžtingai ėmėsi žygių krautyti raudonaisiais. Tuojau būrėsi partizanai ir pradėjo veikti. Nuginklavo bolševikų miliciją ir pradėjo valyti miestelyje ir apylinkėje besislapstančius, ginkluotus komunistus. Dalį jų tuojau suėmė, kitus vėliau. Kovoje su raudonaisiais banditais žuvo trys partizanai.

Lygiagrečiai su kovomis ėjo kuriamasis įstaigų atstatymo darbas. Netrukus pradėjo veikti valsčiaus savivaldybė ir kitos įstaigos. Gyvenimas apriamo ir ėjo į normalias vėžes. Gyventojai ramiai ėmėsi savo kasdieninių darbų.

Lazdijai, Seinų apskr. Lazdijų miesto ir apylinkės gyventojai nepaprastai įvykio artėjimą pajuto jau birželio 21 d. Tą dieną raudonarmiečiai išvarė visus vyrus apkasų kasti. Žmonės šio darbo visais galimais būdais vengė ir pradėjo slapstytis.

Per kovą Lazdijai nukentėjo. Karui prasidėjus, iš miesto išbėgo žydai, bet po trijų dienų dalis sugrižo. Grįžusieji uždaryti į bolševikų pastatytus barakus. Nuo Lazdijų traukdami raudonarmiečiai pakeliui naikino turta ir terorizavo gyventojus. Daug kas nuo jų nukentėjo: pakeliui matyti sudegintų sodybų. Pa-

sitraukus didesniems raudonųjų daliniams, miškuose liko nemaža pakrikusių būrių, kurie plėšė ir kankino pamiškių gyventojus. Pirmąją karą dieną Lazdijuose iškūrė vietos įstaigos. Ūkio darbai dirbami visu spartumu. Žmonės džiaugiasi iš bolševikiškos vergijos išsivadavę ir stengiasi, kiek galima, daugiau nuadirbti. Maisto mieste atsirado pakankamai.

Darsūniškis (Alytaus apskr.) nors ir toli nuo didžiųjų kelių, bet būdamas tarp miškų smarkiai nukentėjo nuo sumuštų ir pakrikusių "nenugalimosios" raudonosios armijos dalinių, kurie iš Suvalkų pusės per Nemuną kėlėsi Darsūniškio pusėn. Ties Darsūniškio jų persikėlė smulkių ir didesniųjų būrių. Nuo mažesniųjų gynėsi partizanai, bet persikėlus didesniams daliniui, apie 3000 žmonių ir įsistiprinus apylinkėje, partizanams teko pasitraukti. Birželio 27 d. raudonuosius vokiečiai sutriuškino. Miškuose klajojantieji raudonarmiečių būriai plėšė ir žudė vietos gyventojus. Su raudonarmiečiais slapstėsi ir vietiniai komunistai, kurie taip pat terorizavo gyventojus.

Utena. Buvo paimta partizanų, todėl išliko beveik sveika, išskyrus keletą trobesių. Iš partizanų ypatingai pasižymėjo du broliai Straizčiai iš Nemeikių kaimo; vienas brolis su persėta gerkle guli Utenos ligoninėje. Janina Mickūnaitė (iš Panevėžio) drąsiai nuginkluodavo bolševikų kareivių. Utenoje pasislėpė automobilio šoferis, kuris vežė bolševikų partijos generalinį sekretorių A. Sniečukų. Kai tas nuėjo į banką sužvejoti dar pinigų, šoferis pagriebė jį portfelį, prikimštą rublių, ir neatsisveikinęs dingo.

Rokiškis: Bolševikai daug kalėjime laikytų lietuvių iššaudė. Nukankintas senelis kunigas altaristas. Ūkininkai maiso o produktų privėža užtektinai. Čia yra maskolių kolchozinkai, kuriuos bolševikai buvo atgabėję iš Maskolijos statyti aerodromų. Ir jie drauge su lietuvišiais džiaugiasi išsivadavę iš vergijos, kuri jiems iki gyvo kaulo įgrisusi.

SVEIKATOS PAŠNEKĖSIAI

Rašo DR. J. LANDZIUS-SEYMOUR

AUKŠTAS KRAUJO SPAUDIMAS

Aukštas kraujas yra labai tragingas supuolimas, kurį išristi čia toli gražu netaip lengva, kadangi daug priklauso nuo pagrindinių priežasčių, kurių kiekvieno žmogaus gyvenime randasi labai daug.

Aukšto kraujo spaudimas visuomet turi daug pavojų. Aukšto kraujo spaudimo rūšys yra skirtingos. Jas galima gerokai atitaisyti, taip kad jos pasilieka nepavojingos ir laiku pagėrėja, jei-gu priežastis paeina nuo endokrinių liaukų tinkamas. Tačiau jei aukšto kraujo spaudimo pagrindinis arterio sklerozė, arba kitaip pasakius kraujagyslių sukietėjimas, inkstų įdegimo įsiejimas, tai jau netaip lengva priežastis pašalinti.

Pirmi simptomai yra maždaug tokie. Aukštas kraujas sukelia nuolatį galvos apdromimą; nors ligonis nejaučia skaudulio, bet galva randasi pilna migly, tartum, jam ar jai viskas yra apdovokė arba apsiniaukęs visas smagenų aparatas. Antra. Ligonis pasidaro labai nervuotas. Nervingumas atsiranda nuo apdvokusio galvos svajimo ir nesmagumo. Trečia. Ausyse spigimas atsiranda, tartum, bildėjimas, akys taipgi aptemsta. Ligonis jaučiasi, kad kas nors yra bloga su jo akimis, jeigu jis arba ji akinius vartoja. Toks visas

nemalonumas-kūne ji arba ją labai nervina. Gali būt aišku kiekvienam žmogui, kad nuo kraujo apytakos priklauso visas organizmo sveikumas; kraujas, tai kitaip pasakius gyvybės šaltinis, tai pirmutinis sveikatos pagrindas.

Jeigu ligonis turi aukštą kraujo slėgimą, tai jis arba ji turi prisilaikyti higieniškų taisyklių. 1. Mėšos, baltos duonos bei įvairių skanėsių, pyragaičių visai nevartoti. 2. Riebalų tegu nevartojta, lai pratinasi visai pamiršti, kad toki valgiai yra, neturiu omenyje svietą, kurį gali valgyti. 3. Geriausia tokiam ligoniui prisilaikyti vegeterioniškai, su vaisiais pagyventi keletą savaičių, o paskiau pridėti ir pieniškų valgių ir po truputį jūrų žuvis ir juodos duonos. 4. Visas valgis turi būti be druskos (nereikia druskos vartoti visai). Visai mažai reikalinga gerti-vietoje vandens geriau lemondos. Vitaminai reikalingi. Ligonis turi mažiau dirbti, daugiau ilsėtis, ramiau gyventi. Ligonis turi nuosirdžiai prisilaikyti savo gydytojų patarimų.

Nepaisant kokio liga sergantis, visados reikia turėti omenyje, kad yra progos pasveikti arba išsigydyti. Sakoma, kad ten kur yra gyvybė, ten yra viltis pasveikti, nepaisant, kaip liga pavojinga.

Stakliškės (Alytaus aps.). Praneša, kad pats miestelis mažai tenukentėjo. Pirmą karą dieną gyventojai matė, kaip dega Alytaus miestas. Greit Stakliškių lietuvių, nors ir be ginklų, sukilo, iškėlė Lietuvos vėliavą, sudaužė komunistų partijos ir kitų bolševikinių įstaigų iškabas. Netrukus atvyko rusų bolševikų dalinys su šarvuočiais ir apsupo miestą, šaudydamas į gyventojus iš kulksvaizdžių ir šautuvų. Bolševikus atkvietė į miestą nelietuviai bolševikai, bet kada pamatė, kad jų laikas baigiasi, pradėjo bėgti iš miesto. Tomis dienomis įvyko toks liūdnas atsitikimas: mokytojas Kaminskas, kurį pastaromis dienomis čekistai gaudė ištremiti į Rusiją, trečią karą dieną, kada vokiečiai jau įžygiavo į Stakliškes, bolševikų buvo iš pasalų nušautas, kai grįžo iš savo slapstymosi vietos į namus.

Kulautuva, žinoma kaulniečių vasarvietė, pirmąsias karą dienas pergyveno nerovingai. Nors didesnių raudonarmiečių dalinių ir nebuvo, bet susirėmimo su vokiečių šarvuočiais būta nemaža. Namai nuo karo nenukentėjo. Pirmąją dieną pradėjo veikti lietuvių partizanų būriai, kurie dar labiau krikdė sąmyšio apimtus raudonarmiečius. Netrukus pradėjo veikti paštas, policija, vietos apsaugos štabas, kooperatyvo krautuvė. Šauliai įsteigė valgyklą. Visi džiaugiasi, išsivadavę iš bolševikų vergijos. Žmonių nuotaika gera ir darbinga.

Subatos: Būrys lietuvių kareivių, kuriuos politiniai komisarai varė į frontą, iššaudė juos ir prisidėjo prie partizanų. Paimta daug bolševikų bei vietinių komunistų ir karo mantos. Žu-rieviečiai kariai ir partizanai buvo iškilmingai palaidoti Obelių kapinėse.

Subatos: Būrys lietuvių kareivių, kuriuos politiniai komisarai varė į frontą, iššaudė juos ir prisidėjo prie partizanų. Paimta daug bolševikų bei vietinių komunistų ir karo mantos. Žu-rieviečiai kariai ir partizanai buvo iškilmingai palaidoti Obelių kapinėse.

Subatos: Būrys lietuvių kareivių, kuriuos politiniai komisarai varė į frontą, iššaudė juos ir prisidėjo prie partizanų. Paimta daug bolševikų bei vietinių komunistų ir karo mantos. Žu-rieviečiai kariai ir partizanai buvo iškilmingai palaidoti Obelių kapinėse.

Subatos: Būrys lietuvių kareivių, kuriuos politiniai komisarai varė į frontą, iššaudė juos ir prisidėjo prie partizanų. Paimta daug bolševikų bei vietinių komunistų ir karo mantos. Žu-rieviečiai kariai ir partizanai buvo iškilmingai palaidoti Obelių kapinėse.

Subatos: Būrys lietuvių kareivių, kuriuos politiniai komisarai varė į frontą, iššaudė juos ir prisidėjo prie partizanų. Paimta daug bolševikų bei vietinių komunistų ir karo mantos. Žu-rieviečiai kariai ir partizanai buvo iškilmingai palaidoti Obelių kapinėse.

Subatos: Būrys lietuvių kareivių, kuriuos politiniai komisarai varė į frontą, iššaudė juos ir prisidėjo prie partizanų. Paimta daug bolševikų bei vietinių komunistų ir karo mantos. Žu-rieviečiai kariai ir partizanai buvo iškilmingai palaidoti Obelių kapinėse.

Subatos: Būrys lietuvių kareivių, kuriuos politiniai komisarai varė į frontą, iššaudė juos ir prisidėjo prie partizanų. Paimta daug bolševikų bei vietinių komunistų ir karo mantos. Žu-rieviečiai kariai ir partizanai buvo iškilmingai palaidoti Obelių kapinėse.

Subatos: Būrys lietuvių kareivių, kuriuos politiniai komisarai varė į frontą, iššaudė juos ir prisidėjo prie partizanų. Paimta daug bolševikų bei vietinių komunistų ir karo mantos. Žu-rieviečiai kariai ir partizanai buvo iškilmingai palaidoti Obelių kapinėse.

Kačerginė: Atsitraukdami bolševikai Kačerginėje sušaudė 3 partizanus: Daukšį, buvusį policininką, Liškevičių, buvusį tarnautoją, ir Seniūną, ūkininką. Dar trys partizanai žuvo Zapyskio apylinkėje. Žuvę partizanai buvo iškilmingai palaidoti. Gyvenimas Kačerginėje grįžta į normalines vėžes.

Ramygala: Ramygalos miestelis (Panevėžio apskr.) žymia nenukentėjo. Keilias, kurie eina į Vadokliaus, bėgo labai daug besitraukiančių rusų. Miškuose Ramygalos apylinkėje dar slapstėsi bolševikų likučiai. Jie šaudė be atodairos žmones, grobė maistą, drabužius. Šiuo metu miškai nuo jų gaivalų valomi.

Iš Raudondvario praneša, kad partizanai pas buvusį Raudondvario komunistų partijos sekretorių Makarova rado sąrašus tu, kurie buvo numatyti dar ištremiti į Rusijos gilumą. Šarašai, matyt, nebuvo užbaigti, nes buvo vis naujai papildomi.

Pilviškiai. Miestelis mažai nukentėjęs. Sudegė medinė bažnyčia. Tiltai liko sveiki. Pilviškių tilto bolševikai nespėjo susprogdinti, nes buvo apeiti iš priešingos pusės.

Aukštadvaris: Birželio 23 d. 11 val. Aukštadvaryje pasirodė tautinė vėliava. Partizanai ginkluoti tik 4 revolveriais, nuginklavo bolševikus. Tuoj buvo perimtos, sutvarkytos ir pradėjo veikti vietos įstaigos.

Zarasai. Sudegė daug medinių namų. Išdujta daug kalinių. Raudonųjų teroras siautė birželio 24 ir 25 d.

Kauno miesto sveikatos apsaugos skyrius praneša, kad visos ligoninės, poliklinikos bei ambulatorijos dirba normaliai.

ANGLISKAI LIETUVISKAS ŽODYNELIS

Surinkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos išmokus lengvai galima angliskai susikalbėti.

Žodynelis turi arti pustrėto šimto puslapių, patigo formato, parankus nešiotis kišenij ir kiekvienam reikale naudotis.

Kaina 1 Doleris

"GARSAS," P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

MOST AMAZING TYPEWRITER FEATURE EVER PRESENTED... MAGIC* MARGIN

ROYAL'S NEW NO. 1

Space for name, address and telephone number.

WORLD'S NO. 1 TYPEWRITER

DAUG BAŽNYČIŲ, MAŽAI TIKĖJIMO

ISPANO RELIGINGUMAS SVETIMAS LIETUVIO ŠIRDŽIAI

(Galas)

Vėlesniais, laisvamanybės ir marksizmo organizuotos veiklos laikais, didelė dvasiškos dalis pabūgo gyvenimo kovos. Gausiuose vienuolynuose ir klebonijose jų dienos slinko ramioje rutinoje, kai tuo pačiu metu bedievybės sukūria triuškiną jau paskutinio alkanos minios tikėjimo likučius. Pervėlyvos jau buvo atskirų dvasiškių ir pasauliškųjų apatelių net heroiskiausios pastangos. Drumzlina ugnies upė, ginkluoto marksizmo remiama, buvo visuotinė. Išsiliejusi iš savo krantų, ta srovė griovė bažnyčias, degino vienuolynus ir tikinčiuosius.

Pamoka buvo baisiai skaudi, tačiau ji turėjo savo priežastis. Ar daug kas ją suprato, ar daug kas iš jos pasimokė? Tie klausimai neramiai gulėjo ant širdies daugelyje Ispanijos vietų matant šventovių griuvėsius ir kankinių kapus.

Dabar Ispanijoje

Dabar Ispanijoje, panašiai kaip diktatoriaus Primo de Rivera laikais, valstybė Bažnyčiai labai palanki. Generolo Franco režimo aukštieji valdininkai ir kariškiai vien katalikai. Religinės organizacijos, tikybinės mokyklos ir katalikiškoji spauda naudoja pilniausią laisvę. Grįžo išblaškyti vienuoliai, atstatoma dalis sugriautų bažnyčių, kurių revoliucijos ir karo metu, sako, nukentėjo apie 40 procentų. Po skaudžių persekiojimų dabar Ispanijos katalikybė, atrodo, triumfuojanti.

Tačiau kai giliau pasižiūrėsi, tas triumfas toli gražu nėra visuotinis. Dalis ispanų prieš Bažnyčią ir šiandien karčiai nusistatę jau tik todėl, kad dabartinis nepopuliarus Franco režimas su Bažnyčia bendradarbiauja. Už režimo nuodėmės tenka ir to režimo ramsčiams. Už daugelį viešojo gyvenimo blogybių kaltinama, žinoma, dažnai be pagrindo, Bažnyčia ir dvasiškieji. Karčiai klausiami, kodėl "klerikalinis" režimas nepašalina bado, tikriau, nesumazina maisto kainų? Kodėl policijai leidžiama brutaliai savivaliauti? Kodėl iš kalėjimų ir koncentracijos lagerių nepaleidžiama tūkstančiai geriausių darbo jėgų? Kada gi pagaliau bus kokios nors socialinės reformos?

Jei ispanų dvasiškieji šia prasme režimui teigiamos įtakos įstengtų padaryti, jai ir Bažnyčiai pasitikėjimas masėse, atrodo, atgytų.

Ispanijoje, panašiai kaip buv. Lenkijoje, Bažnyčios, tautybės ir režimo savokos taip sujauktos, jog dažnai tie skirtingi dalykai laikomi...

PAIEŠKO

Paleiskau savo brolio Edivardo Mackevičiaus. Jis gyvena Naujos Anglijos rajone (Maks. valdijoje). Jis patis, arba kas apie jį žino, prašau pranešti šiuo adresu: MRS. BR. S. VARAUSKIENE, 2100 Maple Ave., Bronx, N. Y.

VYRAI, MOTERYS VIRS 40 M. NEBŪKITE SILPNI, SENI

Jaunikas Smarkū, Aviešis, Daug Jaunesni. Vartokite Ostrex. Jame yra abelinė stiprybė, laktinai, dažnai reikalingi po 40 m.—kūnam stiprintis geležies, kalcio, fosforo, jodo, vitamino B1. 73 metų amžiaus daktaras sako: "Tas labai patsavo mano ligoniam. At patį jį vartojau. Paskėmė puikiu." Pradėję šiuo spaudimu ir jaunesni ir senesni pat džiaugiasi. Parduoda visose gerose vaistinėse.

mi atsakingais viens už kitą. Per pilietinį karą marksistų nukankintas Falangos kūrėjas Jose Antonio de Riviera buvo tikrai taurus katalikas ir didis patriotas. Nacionalistinė Ispanija jį laiko vienu iš garbingiausių savo didvyrių. Tačiau vis dėlto keista, kai ant kiekvienos bažnyčios durų bei frontono vietoj religinio šūkio, tematai net po kelis kartus išrašyta "Jose Antonio"... Tie, kurie nekentė dabartinio falangistų režimo, ar negriauš pirmą proga pasitaikius tų pastatų, ant kurių reklamuojamas vienos partijos įkūrėjo vardas?

Bet ispanai nacionalistai linkę manyti: jei jau sykį ispanas, tai tuo pačiu ir katalikas. Ypač tai ryškia aukštesniuose sluoksniuose. Katalikybė, jos tradicijos ir kai kurios formos ten, atrodo, suprantama tikrai kaip "gero tono", "gero išsilikėjimo"—žodžių įpročių ir mados būtenybė. Desimtį kartų paviršius, viena esmė...

Ispanijoje laikoma saviame aiškiu dalyku, kai valstybinių švenčių religine programa rūpinasi civiliniai gubernatoriai. Labai madingai, kad aukštieji valdininkai stovėtų arti altoriaus, asistuoti procesijose ir t. t. Jie taip mieliau organizuoja įstaigų pašventinimus, aukoja bažnyčioms ir pamestiniukų prieglaudoms, bet tuo pačiu metu, sako, tie ponai neperdaug svetimi korupcijai, neteisngumui ir palaidumui.

Prie "Madrido" bažnyčių ne tik šventadieniais, bet ir šokiadieniais stovi eilės liuksusinių automobilių, kurių savininkai asistuoja elegantiškos moterims atlikti maldingumo "praktikas", bet kai automobiliai grįžta namo, nei tarnai, nei valdininkai nei darbininkai tų "praktikų" įtakos, sako, neįjaučia... Labai aišku: bažnyčia sau, namai sau; evangelija sau, gyvenimas sau... Nenoromis tad susidarai išpūdį (galimas daiktas tik apytikri), kad dalis ispanų prieš katalikybę nusistatė, daugelis ispanų tiki tik formaliai: "kas reikia — reikia"...

Nuotaikos ir išvados

Formalinis tikėjimas nėra, žinoma, tik ispanų, ar apskritai tik romaniškųjų tautų, nelaimė. Jo rasi visur. Lietuvos širdžiai tas taščiaviduris formalizmas vis dėlto svetimas ir labai koksčius.

Lankydamas Ispanijos bažnyčias aš retai kur radau ramią maldos ir susitikimo nuotaiką. Bū d a v o daug maldininkų ir dar daugiau triukšmo, išsiblaškymo, stumdymosi, pasiškėjimų ir pasižiūrėjimų švęstų vandeniui nepersišėgnosi, tai jau skandalas; išeidamas tarpdury nepriklaipsi, tai jau ezeija... Moteris vienplaukė ir bažnyčią jokiū būdu neįeis. Galvą būtinai prisidengs nors nesvaria nosinaite. Prie durų kontroliuoja ginkluotai policija ir gaujos ubagų.

Madride tėvų kapucinių bažnyčioje yra garsi Kristaus kančios statula. Nors bažnyčia būdavo visados atdara, maldininkai specialiai grūdavo tik penktadieniais. Kilometrines dvi trys eilės nuo ankstyvo ryto iki nakties iš apylinkinių gatvių palengva slinkdavo (policijos priežiūroje!) prie bažnyčios, kurioje prieš sta-

tulą tik klupteldavo, persižėgnodavo ir išeidavo.

Ziūrėdamas į tuos vyrus, moteris ir vaikus kantriai eilėje laukiančius, žmogus neužiomis pagalvojai, kažin, ar šioji minia vėl nesprogdintų ir nedegintų bažnyčių, jei tik jai būtų leidžiama... Ispaniškas kraujas ir ispaniškas maldingumo supratimas!

Labai garsios ir laukiamos ispaniškos velykinės procesijos. Iš tikrųjų gi, tai daugiau nepaprasti paradai, kaip religingumo manifestacijos. Kristaus kančios savaitę Ispanijoje paraduoja visi: su šauniais maršais kariuomenė, jaunimo organizacijos ir su savo prašmatniomis mantilijomis ispanės. Velykos tuo būdu ten vadinamos mantilijos iškėlimo (ar prikėlimo) šventė. Jaunos ispanės, giedodamos šventas giesmes ar kalbėdamos rožančių nepamiršta šypelti šaligatviuose stovintiems caballarams...

Kai aš tikiomis "procesijomis" nusistebėjau vienam kunigui, jis ištikinęs atsakė:

— Nieko, senore, nepadarysi: ispaniškas kraujas! Koks skirtingas tolimoj šiaurėj Rūpintojėlių šalies tikėjimas! Ten kas tiki, tiki ne dėl akių. Kas meldžiasi, meldžiasi natūraliai, iš širdies. Kas netiki, dažnai "netiki" tik todėl, kad nesijaučia vertas... Iš tikėjimo ir iš netikėjimo juokytė nedaro.

HASTING, PA.

Mirė Jonas Kiela

Reiškiu giliausios užuojautos žodį mirusio Jono Kielos šeimai! Rugpiūčio 6, antrą valandą po pietų atbėgo Kieļu kaimynas ir pranešė, kad Jonas Kiela mirė. Labai nusistebėjau, nes buvo sveikas žmogus ir sveikas vyras. Atėjusį dirbtuvę Joną radau ant grindų. Mirė dėl širdies atakos. Jonas Kiela kilęs iš Lietuvos, Rumbonių parapijos. Atvažiavo į šią šalį 40 metų atgal būdamas tik 19 metų. Pirmiau gyveno Scrantone, Pa., vėliau atvažiavo į Hasting. Čia vedė Ceciliją Daubariukę. Pagyvenę metus išvažiavo į Brooklyn, N. Y., ten nepatiko, grįžo atgal ir iki šiol gyvena. Pirmiausia dirbo kasyklose. Užsidirbęs kiek centų užsidėjo kurpiams dirbtuvę savo namo rūsy. Sekėsi gerai. Bet "ne taip stojas, kaip žmogus storas". Per anksti pakirtas mirtis Jono Kielos gyvenimą. Turėjo palikt viską. Kieļu rezidencija beveik gražiausia Hastinge (tarp lietuvių), nes labai gražioji vietoj. Velionis buvo labai malonus būdo ir gailėstingaus širdies žmogus. Užtat labai daug draugų ir giminių dalyvavo laidotuose.

Paliko liūdesy žmoną Ceciliją, sūnų Joną, dvi dukreles—Onutę su vyru Mockevičium Brooklyn, N. Y., ir Magdalėną su vyru Petriuliu, Pittsburgh, Pa., seserį Anelę Daubarienę.

Išleiskis Viešpaties ramybėje! Petronėlė Jankauskienė

DYKAI DEL DUSULIO VASAROS METU

Jeigu jūs kenčiate tas baisias dusulio atakas, kuomet karšta ir tvanku, kurios jūs smaugiate; jeigu karštas, dulkis ir bendrai drėgnumas jus tankina, tarsi būtų paskutinis jūsų atakvėpimas; jeigu poilsis yra negalimas dėl sunkaus kvėpavimo; jeigu jūs jaučiate, kad liga nuolat naikina jūsų gyvenimą, neįmirškite atsikreipti į Frontier Asthma Company išmėginimui veltui šio pažymėto metodo. Nėra skirtumo kur jūs gyvenatė ir kokį pasitikėjimą turėtumėte prieš priėmimą esant po saule, atsikreipti dėl šio išmėginimo. Jeigu jūs kentėjat visą gyvenimą ir išmėginat viską ir nesulaukėte pagalbos; jeigu esat uždeję, nenustokite vilties, bet atsikreipti (rašyti) Jums tas nieko nekainuos. Adresuokite: Frontier Asthma Co., 101-N, Frontier Bldg.,

27-TA LIETUVIŲ DIENA ATIDĖTA

ĮVYKS SEKMADIENĮ, RUGPIŪCIO 24-TĄ LAKEWOOD PARKE

Bus įvairi Tūringa Programa—Koncertas ir Prakalbos

Zolinių dieną—rugpiūčio 15-tą didelius lietus garsiąją Lietuvii Dieną pakrikdė.

Ryte suvažiavo apščiiai žmonių. Parko svetainėje kun. M. F. Daumantas atlikė šv. Mišias. Asistavo kun. dr. C. Batutis iš Shenandoah ir kun. S. Venzlaukas iš Mahanoy City. Gražų turiningą pamokslą pasakė kun. P. Lunskis iš Mt. Carmel, Pa. Per Mišias giedojų jungtinis vietinių parapijų choras.

Apie 11-tą valandą prasidėjęs lietus be paliovos pylė iki 2-rai P. M. Publikos važiavimas apsisistojė, o atvažiavusieji gerokai prasiskirtė. Tą matydami rengėjai apsisprendė Lietuvii Dieną perkelti į sekmadienį, rugpiūčio 24-tą.

Rugpiūčio 24-tą įvyks visa likusioji programa, būtent, koncertas, prakalbos ir šokiai.

Koncertas prasidės 2 P. (E. S. T.).

Visi apielinkės chorai, ydovaujant Vargoninkų Sąjungos kuopai, atliks gražią ir stropiai priengtą dainų programą. Laikę programos dainuos artistas muz. Br. Nekrašas iš Minersville, Pa. Jam akompanuos dr. Robertas Braune iš Pottsville. Po koncerto adv. V. Krenciūšius iš Shenandoah pasakys prakalbą anglų kalboj, o "Garso" redaktorius Matas Zukus iš Wilkes-Barre, Pa., pasakys prakalbą lietuviškai. Vienų žodžiu, programa bus turininga.

8 val. vakare tam pačiam pavilijone įvyks šokiai. Jolly Jack Roeber'as orkestras gros lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Parko valdyba duos 20 nuosimintū nuo šokių Lietuvos Dienos Komitetui. Visi lietuviai privalo remti šiuos šokius. Lietuvii Dienos pelnas

SPRINGFIELD, ILL.

Bendras Piknikas

Da pirmas toksai visų septynių lietuviškų draugijų piknikas įvyks sekmadienį, rugpiūčio-Aug. (diena nepažymėta — Redakcija) 1-mą valandą po pietų, Wentworth Klube.

Šį pikniką rengia šios draugijos: Moterų Są-gos kuopa, Lietuvos Kultūros dr.-ja, SLA 275 kuopa, LRKSA 121 kuopa, SLA 158 kuopa, LRKSA 295 kuopa ir Lithuanian Democratic Social Club.

Vedėjai (gaspadoriai) V. Černeckas, St. Janaruskas ir Kazys Mostoika; gėrimų komisija —Kazys Račaitis, Antanas Urbanskis ir Augustas Miglinas; programos komisija—Mrs. Thomas (Tamošūnienė) ir Juozas Stasiukynas; valgių komisija —Mrs. T. Gedminskienė ir Mrs. Thomas.

Dovanas ir žaislus parūpins vyriausioji komisija. Pasizymėjusieji gaus dovanas.

Bus šokiai, kuriems gros gera muzika. Kviečia Rengėjai

ONA GRIGALIONAITĖ

Columbus, Ohio.—Liepos 7-tą mirė Ona Grigalionaitė. Velionė buvo dora ir pavyzdinga lietuvaite, mylinči savo tautą. Paliko nullūdimė-tėvelius, broj Kazį, sesutes Adelę ir Praną. Columbus jaunimas yra kilnus. Kiekvienas lankosi į šermenis. Tas daro malonų įspūdį. Amžiną atilį suteik, Viešpatie, velionės sielai! L. L.

SPRING VALLEY, ILL.

Parapijos Piknikas

Rugpiūčio 31, po pietų, šv. O. nos parapijos svetainės kieme bus metinis parapijos piknikas. Užprašome visus lietuvius iš Spring Valley ir iš Chicagos apielinkės miestukų atsilankyti į minėtą pikniką. Pelnas eis parapijos naudai. Klebonas kun. V. Kviščinskas maloniai kviečia visus dalyvauti.

— Viršutiniai fabriakai dirba labai gerai.

— 3 savaitės atgal mirė L. R. K. S. A. 146 kuopos narė Ona Račauskienė.

— Pamaldos dabar mūsų bažnyčioje būna tokia tvarka: Evangelija ir pamokslas—vienas lietuviškai, kitas angliškai. Žmonių į pamaldas gausiai lankosi.

SOVCHOŽŲ PADĖTIS

Kol nebus išspręstas bolševikų įstaigų sovechož (sovietinių dvarų) likimas, jų administravimas vykdomas toliau. Imamas priemonių tų ūkių tartui apsaugoti. Darbai tuose ūkiuose turi būti vykdomi kiek galint normaliai. Darbininkams už atliktus darbus bus teisingai atlyginta. Kur sovechož direktoriai išsilakstė, ten juos perima agronomai, zootechnikai, knygvedžiai ir kitas personalas.

KRUVINI RAUDONUJŲ DARBAI PANEVĖŽYJE

Vytautas Kasniūnas rašo "Ūkininko Patarėjyje":

"Iki vokiečių žygiavimo į Panevėžio miestą vietos svetimtaučiai bolševikai spėjo išžudyti gana didelį skaičių lietuvių. Didelę jų daugumą buvo žiauriai kankinami.

Daktarą Gudonį ir Mačiulį bolševikai suėmė dėl to, kad kaltino juos paslėpus gailėstingąją sesutę Kanavičienę, kuri, sužinojusi, kad ją nori suimti, pabėgo. Dr. Zemgulį suėmė sakydami, kad ligoninėje esanti didelė netvarka ir, kad čia susidaręs partizanų lizdas. Juos išvežus į NKVD (G. P. U.), grįžo ir Kanavičienė. Sužinojusi, kad esą dėl jos kaltės suėmę gydytojus, ji pati nuėjo pas bolševikus, tikėdamosi savo pasirodymu išvaduoti suimtuosius gydytojus. Visa tai įvyko birželio 26 d., po pietų. Po to ligoninėje buvo patatytas komjaunuolių sargyba ir jai buvo pavesti prižiūrėti, kad niekas iš ligoninės personalo nepabėgtų. Vyriausioju sargybos viršininku buvo paskirtas bolševikams pasidavęs lietuvis daktaro Didžiulio sūnus. Kai jį krepšė sanitarės, kad jis paskambintų telefonu savo tėvui Dr. Didžiuliui ir praneštų apie esamą padėtį ligoninėje, tai jis atsakė, kad tėvas suimtųjų niekšų neužstosias ir nesą reikalo jų gelbėti.

Tą pačią naktį komjaunuoliai ir bolševikai suimtiesiems gydytojams nupiaustė ausis, išpiovė širdis, žiauriai buvo nukankinti ir gailėstingoji sesutė Kanavičienė. Kai penktadienio rytą, birželio 27 d., nuėjome apžiūrėti N. K.

V. D. rūmų, tai vargu begalima buvo atpažinti nukankintuosius gydytojus."

Birželio 29 d. Panevėžyje karių kapuose buvo palaidoti komunistų-bolševikų žiauriai nukankinti lietuviai. Tokių iškilmingų ir karu skaudžių laidotuvių Panevėžys nėra matęs. Šiose laidotuovėse dalyvavo visi Panevėžio lietuviai—apie 700 žmonių palydėjo žuvusios brolius į amžino atilšio vietą. Kelios desimtys gražiausių gėlių vainiku puošė jiems kelį į amžinybę. Po jų ėjo Jo Ekselencija Panevėžio vyskupas Kazimieras Paltarokas su dvasininkais. Toliau ilga juosta tęsėsi apylinkių ūkininkai, gražiai papuošti vežimais, kuriuose buvo vežami žuvusiųjų brolių grabai.

Atsiveikimo su karžygiais ir kankiniais kalbės pasakė Panevėžio apsaugos štabo vardu mokytojas J. Micevičius, kupiškėnų vardu prof. J. Elisonas.

Prasidėjus karui, bolševikų gaujos gaudė Panevėžio mieste ir apylinkėse tikruosius lietuvius, vežė juos į miškus ir, nukankinę, šaudė. Panevėžyje buvo rasta ir atpažinta 32 kankinių lavonai. Žuvusiųjų tarpe yra gydytojų, mokytojų, valdininkų, gimnazistų, ūkininkų ir darbininkų, kurie buvo paimti tiesiog iš darbo ir nužudyti.

"Ūkininko Patarėjys" deda fotografiją, vaizduojančią bolševikų suaudytus Panevėžio cukraus fabriko lietuvius darbininkus bei tarnautojus. Jie buvo suaudyti, tik prasidėjus karui. Vėliau lavonai buvo palaidoti tinkamose kapinėse.

DEMESIO AKADEMIKAMS IR KOLEGISTAMS SPORTININKAMS!

Marianopolio akademija ir kolegija kiekvienais metais duoda penkiolika stipendijų futbolu sportininkams. Kolegijos vadovybė pageidauja, kad tomis stipendijomis pasinaudotų savo jaunuoliai—lietuviai.

Visi lietuviai akademikai ir kolegistai, pasižymėję futbolo žaidime, yra kviečiami atvykti į Marianopolio Kolegijos aspirantų rungtynes, kurios tęsis keturias dienas, būtent, rugpiūčio 30—rugsejo 2 dd.

Iš dalyvių tarpo kolegijos sporto vadovybė išrinks pen-

kiolika jaunuolių, kuriems bus duotos futbolo stipendijos—maistas ir mokslas akademijoje ir kolegijoje dykai. Labai nuosirdžiai kviečiame lietuvius studentus!

Marianopolio Kolegijos Vadovybė

Skelbiama, kad maisto produktai gali būti vežami parduoti į Kauną kaip priešbolševikiniais laikais. Jokių trukdymų nėra. Keleiai produktus į miestą vežantiems laisvi. Lietuvoje įvestos kortelės maistui gauti.

SKAITYKITE GERAS KNYGAS

Mes Rekomenduojame, Kad Kiekvienas Lietuvos Savo Knygną Papildytų Šiomis Knygomis:

NUSISYPSOK!
Surasė J. K. M. Tai yra puiki, rinktinė juokų knyga. Ją nusipirke nesigailėsite, nes tai reikybė mūsų kalboj. Nepamirškite, kad tai ne vienam skaitymui tokia knyga su tokiais juokais nuasminkojimais. Pakartotinai teks tą knygą susiokioti ir iš naujo skaityti. Atpažindama ant puikiausios popieros ir įrėta gražiais aparais. Ją randasi 160 įvairių įvairiausių juokų. 150 didelių puslapių. Iki šiol buvo parduodama po \$1.00, dabar beveik visą trečdaliu nupirama ir parsiduoda tik už 70 centų.

VALGIŲ GAMINIMAS IR NAMŲ PRIŽIŪRĖJIMAS
Šelmininkai! Jeigu jūs norite gaminti gerus valgius, gėrimus ir gerai šelmininkauti, įsigykite šią knygą. Šioj knygoy yra nuorodymai, kaip pagaminti visokias sriubas, mėsas, daržoves, kiaušienes, pyragus, pyragėlius, pajus ir pudingus, tuvis, duonas, konservas, prezerovus.

SVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės
Sutalė kun. J. K. Millauskas. Tai vienatinė Amerikoj ilaista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidimais taip, kad knona gal soti knygai maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15c. Išimt nemokama 10 egzempliorių—10 centų.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS KRONIKINĖS KNYGOS
Surinko ir išleido kun. A. Milauskas. AMERIKOS LIETUVIŲ KRONIKA 1868—1893 m. 300 pusl. Popieros apdaras \$3.00. b) AMERIKOS LIETUVIŲ PROFESIONALIAI IR EKONIKA. 98 tomai. 478 pusl. Popieros apdaras \$4.50. c) SPAUDOS LAISVĖ IR AMERIKOS LIETUVIŲ ORGANIZUOTOS SUKAKTUVĖS. Antra laida. 782 pusl. Popieros apdaras \$5.00.

SPARNUOTI LIETUVIAI—DARIUS IR GIRENAS
Parasė P. Jurgėla. Turinys: Darinus ir Girenos gyvenimo ir veikimo aprašas. Skaidomas per Atlantą. Soldino miko pasakys. Fyrie stovėlis pasauli. Darinus ir Girenos nuopelnai aviaciojai ir mūsų tautai. Proekija apie Lietuvos. Skaidimo rėmėjai ir rėmėjų komitetas. 384 pusl. su 86 paveikėliais; tvirti viršėliai. Kaina \$1.50.

Reikalavite "GARSO" ADMINISTRACIJOS
P. O. Box 32 Wilkes-Barre, Pa.

A.L.R.C. FEDERATION 28-th ANNUAL CONGRESS RESOLUTIONS

I. August 11, 1941

His Excellency
Franklin Delano Roosevelt
President of the United States
Washington, D. C.

Mr. President:

The American Lithuanian Roman Catholic Federation is composed of national and local mutual benefit societies, civic clubs, Lithuanian Catholic parishes and the Lithuanian Catholic press located within the borders of the United States. The twenty-eighth annual Congress of the Federation was held at Marianapolis College in Thompson, Connecticut, on the seventh day of August, 1941. The following resolution was adopted by the Federation.

Whereas; We Lithuanians of America, being free men in a Free Country, express our thanks, sincerely and unreservedly, to Franklin Delano Roosevelt, our President, for the interest he has shown and the statements he has made regarding the rights of small nations to be free and particularly regarding the right of the Republic of Lithuania to be free.

The loyalty of the Lithuanians of America is not divided. Being, however, one of the latest of the many races of Indo-European origin to reach the blessed and favored shores of the United States (the Lithuanians are among the youngest of Uncle Sam's children) there is hardly a Lithuanian in the United States who does not have, or did not until recently have, living relatives in Lithuania. It is comprehensible therefore, that the natural relationship due to identity of race and nationality should make the American citizens of Lithuanian decent interested in and concerned with the reestablishment and welfare of the Lithuanian Republic.

The hope of Lithuanians of America is to see a Republic of Lithuania, free and independent; free from the tyranny of despots; free from the ignorance of Paganism; free from the iniquity of slavery and free from the misery of want.

Therefore be it RESOLVED that the government of the United States continue with its policy of friendship toward the Republic of Lithuania and that our government take what steps it deems advisable to alleviate the physical and mental suffering of those Lithuanians who were forcibly taken into Russia by the Russians.

Be it further RESOLVED that a copy of this resolution be sent to His Excellency, the President of the United States, Franklin Delano Roosevelt.

The American Lithuanian R. C. Federation

By: Kazys Vilniškis, President
Attested by:
Anthony J. Tamulis, Secretary

II.

Marianapolis College
Thompson, Conn.
August 9, 1941

His Excellency The Most Reverend
Amleto Giovanni Cicognini
Apostolic Delegate to the USA
Washington, D. C.

Your Excellency:

The Lithuanian Roman Catholic Federation of America, convened in its twenty-eighth annual Congress at Marianapolis College in Thompson, Connecticut, humbly begs Your Excellency to convey to our beloved Supreme Pontiff its deepest appreciation of the many proofs of his paternal solicitude for and kindly benevolence toward suffering Lithuania shown her at all times but most especially in these, her darkest days.

May His Holiness deign to accept also the Federation's profound sympathy in his warring for the tears and the misery of millions of his children in war-torn Europe, Africa and Asia, together with its earnest promise to do all in its power... by prayer and by sacrifice... to alleviate these intolerable conditions.

Finally, may the Holy Father benignly accept its sincerest expressions of loving homage and fervent filial affection for his august Person, together with its pledge of unwavering loyalty to those Christian principles of life and conduct which he has adapted to our modern world conditions.

Respectfully yours,
Anthony J. Tamulis, Secretary

III. August 9, 1941
Marianapolis College
Thompson, Conn.
August 9, 1941

Mr. Norman Davis
Chairman of the American Red Cross
Washington, D. C.

Dear Sir:

The American Lithuanian Roman Catholic Federation is composed of national and local mutual benefit societies, civic clubs and Lithuanian Catholic parishes located within the United States. The twenty-eighth annual Congress of the Federation was held at Marianapolis College in Thompson, Connecticut, on the seventh day of August, 1941. The following resolution was passed by the Federation.

Whereas; We, who enjoy a life of free men in a great Republic and although we are relatively newcomers to the United States are treated fairly, rightly and justly. And because of our recent arrival, there is hardly any amongst us who does not have or, until recently, did not have relatives living in Lithuania. Since the Republic of Lithuania was first ravished by the Communists and is now occupied by the armies of Germany, the plight of the Lithuanian people in Lithuania must be most unfortunate, a condition that must move the heart of civilization to pity and to some action;

Therefore Be It RESOLVED to appeal to the American Red Cross for aid. When and how, we know not, but in the name of the great and good heart of America, we appeal to the American Red Cross through Mr. Norman Davis, its chairman, for help for the Lithuanian people.

American Lithuanian R. C. Federation

By: Kazys Vilniškis, President
Attested by:
Anthony J. Tamulis, Secretary

IV.

August 9, 1941

His Excellency
The Most Reverend Edward Mooney, D. D.
Archbishop of Detroit
1380 Wellesly Drive
Detroit, Michigan

Your Excellency:

The Federation of Lithuanian Roman Catholic Societies of America, convened in its twenty-eighth annual convention at Marianapolis College in Thompson, Connecticut, is profoundly moved by the magnanimous charity of the American Episcopate, so generously shown the suffering faithful in Lithuania subjected as they were to the known horrors of Bolshevik occupation. The Lithuanian nation in general and we American Lithuanians in particular will never forget... neither in our prayers, nor in our works... the immense good the American hierarchy did for the small but dear land of our forebears in her hour of direst need.

We take this occasion also to renew to Your Excellency and, in your person, to the entire American hierarchy our sincerest assurance of loving homage and unshakable fidelity to its principles and pronouncements.

Respectfully yours,
Anthony J. Tamulis, Secretary

V.

August 9, 1941

His Excellency The Most Reverend
Maurice F. McCauliffe, D. D.
Bishop of Hartford
140 Farmington Avenue
Hartford, Connecticut

Your Excellency:

The Federation of Lithuanian Roman Catholic Societies of America, convened at Marianapolis College in Thompson, Conn., wishes to convey to Your Excellency an expression of sincere gratitude for Your Excellency's paternal interest and concern in all Lithuanian Catholic activities in the diocese of Hartford.

The Federation wishes also to express its fealty and adherence to the principles and utterances of the Catholic Episcopate in the United States.

Respectfully yours,
Anthony J. Tamulis, Secretary

(To be continued)

LITTLE INDEPENDENTS NEED A SUPERSTATE

Lithuania and Other Nations Threatened by Aggressors Are Doomed Unless Self-Determination is Guaranteed

By PHILIP A. ADLER

While Lithuania does not at present figure much in the headlines, what is happening in that little republic of yesterday should be of general interest to the American public for the following reasons:

Lithuania, one of the smallest republics in post-war Europe, was one of the most peaceful, liberty-loving and democratic in the true sense of the word. She not only preached these virtues, but actually practiced them. In the 22 years of her post-war existence, she waged no war of aggression but improved the status of her own people, which also included her national minorities.

As things now go in Europe, the most profound changes in the life of nations often take place after they have ceased to attract public attention. Lithuania has not figured in press cables since her occupation by Hitler nearly a month ago.

Warning to Dictators

With America's attitude toward Russia now daily becoming more sympathetic, Lithuania stands as a reminder of what Comrade Stalin did but a few months ago and what he may do in the future. Lithuania stands as a warning against all dictators—red as well as brown or black.

The fate of little Lithuania brings to mind an important question about the future of nations. Can any small nation—democratic, like Lithuania or Czechoslovakia, or with marked leanings toward fascism, like Poland or Yugoslavia—exist alongside colossal like Russia or Germany? Is the principle of national self-determination doomed, no matter who wins the war? Let us see.

First of all who are the Lithuanians?

Often regarded as Slavs, Teutons or Finns, the Lithuanians are none of these, but the nearest thing to the original Aryans in existence. Lithuanian peasants speak a language so much like the old Latin and Greek that it should be the envy of any professor of classical literature.

This people at one time held European territory from the Baltic to the Black Sea. Absorbed by Poland, in 1386, Lithuania, together with the largest portion of that country, subsequently fell into the hands of Russia. She regained her independence in 1918 and save for a few defensive conflicts lived peacefully, trying to avoid future catastrophes through a policy of liberal reform.

Needy Aided

With this end in view, Lithuania gave land to her landless peasants, abolished rural as well as urban unemployment, and gave her national minorities their full measure of civil rights. To preserve peace, Lithuania even gave up Vilna, her capital, to Poland, and Memel, her only seaport, to Germany.

But even that did not do Lithuania much good after Stalin and Hitler decided against her right to an independent existence.

The long 44-page bulletin on "The Lithuanian Situation", recently compiled by the Lithuanian legation in Washington, reveals it as a deep secret that "the first move toward the occupation of Lithuania took place soon after the second meeting of the German foreign minister, Von Ribbentrop, with Stalin and Molotov in Moscow in September, 1939."

It so happens that I first read about Hitler's plan to give Lith-

uania, together with other territories, to Russia as the price for Stalin's neutrality pact, in August, 1939, in London. Lithuania's fate had been sealed by the dictators, as President Smetona, of Lithuania, was negotiating with Moscow on Oct. 10, 1939.

Under the terms of this pact, the Soviets were to garrison 25,000 troops in Lithuania, for "Lithuania's safety". The pact proved to be a Trojan horse. Moscow soon brought charges about little Lithuania "kidnaping Russian soldiers", "shooting Russian deserters", etc.

Ultimatum Given

These were but the overture to the real thing. On June 14, 1940, the Lithuanian foreign minister, who happened at the time to be in Moscow, was presented by the Soviets with an ultimatum: to form a new government acceptable to the Soviets and permit the entry of an unlimited number of Soviet troops into Lithuania, or else...

Every provision of the Mutual Assistance Pact was violated by the Soviets. The Lithuanians bowed before the greater power. President Smetona fled as the Soviet troops entered Kaunas, Lithuania's capital. Lithuania's independence came to an end.

And then began Lithuania's real tragedy.

Immediately following the Soviet occupation of the country, Lithuania's constitutional parliament was dissolved and all political parties and organizations disbanded. A Communist party was formed in their stead and elections to a brand new diet opened. Since only Communists could run for office, the new parliament by a vote of about 99 per cent adopted a resolution for the incorporation of Lithuania into the Soviet Union.

Leaders Imprisoned

However, the matter was not so simple as all that and Moscow took no chances. So on July 20, on the eve of the elections, some 2,000 of Lithuania's most prominent citizens, picked from the list prepared in advance by the GPU, were seized and imprisoned. Among the victims were former cabinet ministers, army officers, school teachers, editors, party leaders, etc. Some of the prisoners were killed, some committed suicide, some were sent into the interior of Russia and have not been heard from since.

Soviet troops were sent to the Lithuanian-German frontier with instructions to shoot anybody trying to flee the country. A frontier zone, miles wide, was established and, until Lithuania's occupation by Germany, was guarded with the aid of machine guns, trained dogs and many lines of barbed wire.

All these were but preliminary, preventive measures. And then came the "Soviet reforms"—socialization, collectivization, sovietization—with the imprisonment, exile and "liquidation" of the bourgeois, the intelligentsia, the kulaks, etc. The entire gamut of Soviet enlightenment thus was applied to Lithuania in truly Soviet fashion. All this

THE FRATERNAL SYSTEM JUVENILE MOVEMENT

By NORTON J. WILLIAMS,
Supreme President, Equitable Reserve Association

The Junior Insurance, as written on the lives of children by Fraternal societies today, became a reality because of a demand for life insurance for children at a fair price. This form of insurance makes it possible for parents to carry protection on their children in such a form that they can receive the maximum amount of protection at a minimum cost.

The Fraternal Life Insurance societies have blazed a new trail for the working men, the business men and the professional men, so that they may secure protection for their children that is safe, sound and adequate, without paying for anything excepting the actual cost of providing the protection, plus a small expense loading to cover necessary administrative costs. This is one of the most important features found in the junior insurance as provided by our societies.

In our junior lodge meetings we are rendering a great service to boys and girls by assisting them to acquire many of the higher ideals of citizenship, while growing into manhood and womanhood. We know that when a boy or girl is received into an organization and hears messages that teach the higher ideals of life, from the lips of his own playmates and friends, that that boy or girl is going to be favorably impressed with the value of the lodge system.

Lessons in Character Building

In our junior rituals we teach the lessons of obedience, loyalty, patriotism, love and service as applied to their friends, their country, their parents and their schools. These fine lessons are exemplified in practically all of our junior rituals. We are helping to send these young folks out into the world so that they will make a more determined ef-

nearly a year before Hitler's invasion of Lithuania.

So much for Stalin's "reforms" in Lithuania.
(Detroit News, July 27, 1941).

fort to keep their hearts pure, their minds clean and live a life that will make them develop into citizens of tomorrow, who will be able to look at problems and analyze them with a broader and more significant viewpoint.

The field worker who actively participates in promoting sales in the Junior Department finds that it becomes a great asset in developing sales in the adult department. Selling junior certificates is always a good door-opener for the field worker. The parents will not only talk about protection for their children, but after they have purchased this protection, oftentimes they will show an interest in buying insurance for themselves.

After the applications for the junior certificates have been written it is not unusual for a field worker to hear a father or mother say: "What would be the cost of some insurance for me?" The door is then open for the field representative to make an analysis of the needs of adult insurance in that family and oftentimes develop some fine sales.

Arouses Parents' Interest

In the Junior Department of our fraternal societies there are today more than 1,000,000 members, with protection in force of approximately One-half Billion Dollars. This rapid growth of the Junior Department has taken place in the past 15 or 20 years and is proof that there was a field for protection on the lives of children and that fraternal societies recognized that field and are today rendering a service that is satisfactory.

The growth and future progress of our fraternal life insurance system depends upon the youth of America. As we teach them the value of fraternal life insurance, we will also teach them the value of the entire fraternal system and the great service that is being constantly rendered to humanity through our lodges and our many benevolent and philanthropic projects.

(Reprint from The Fraternal Monitor, May, 1941).

NAUJI TEATRUI VEIKALAI

TIK KA ISEJO IS SPAUDOS NAUJI KUN.
J. K. MILIAUSKO VEIKALAI SCENAI

Dainų ir Juokų Jomarkas

Farsas vienama akte. Veikalas kupinas rinkinių juokų, nepaprastų špou ir žaizdančių dainų. Vaidinamas gyvas ir begalo juokingas. Vaidina septyni asmenys, priitariančių vyrų chorui. Užima visą valandą suvaidinti. Kaina 40c; imant nemaliam kal 8 egzempliorius—25c.

Komedijos

1. Ponas Tūzas ir Ponas Arbūzas. Trumpas, bet labai juokingas veikalėlis, atvažiuojantis šiu laikų keliaujančių pardavėjų gūdrums, kuriam kartais būna kliūčių. Suvaidinamas į penkis minutes. Vaidinime dalyvauja trys asmenys.

2. Abraomas ir Raulas. Šiu žydu scenoje visuomet yra juokų. Šis dialogas yra nepaprastai juokingas. Suvaidinti užima septyniolika minučių.

3. Supradantis ir Jo Gėgė. Veikalėlis atvažiuoja du skirtingu darbininkų tipu. Jų "darba" scenoje, tai tikrai reikia kvailoti. Suvaidinti galima į dešimt minučių. Vaidina trys asmenys.

Visos trys komedijos išspausdintos vienoje knygtelėje. Kaina 35c; imant nemaliam kal 4 egzempliorius—25c.

Amerikos Kaimo Mokykla

Farsas vienama akte. Tai veikalas pilnas puikiai sukurto juokų, gyvų dainų ir netikėtų špou. Nuo pat veikalo pradžios iki pabaigos tik juokis, juokis ir juokis... Tokia mokykla turėtumėte tik padaryti vaikų valandėlė, todėl ir vaidinam šį veikalą farsu. Vaidinamas užima visą valandą. Vaidinoti septynetu. Kaina 45c; imant nemaliam kal 8 egzempliorius—30c.

Visi viršvardinti veikalai gaunami "Garso" Administracijosje.

"GARSO" ADMINISTRACIJA
73 E. South St., P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Penna.

VIETINĖS ŽINIOS

SEKMINGAS LRKSA KETVIRTOSIOS PENNSYLVANIA APSKRITIES IŠVAŽIAVIMAS

Tūkstančiai Žmonių.—Rimta Kalbų Programa.—Rinkliava Dėl Bolševikų Tesoro ir Dėl Karo Nukentėjusiam Lietuvai Selpiti

Pereitą sekmadienį, rugpjūčio 17-tą, LRKSA 4-tos Penna apskrities išvažiavimas, įvykęs Rocky Glen parke, visais žvilgsniais pavyko.

Diena pasitaikė graži, publikos tūkstančiai, nuotaika puiki.

3:40 P. M. parko svetainėje prasidėjo prakalbos.

Apskrities pirmininkas ir rengėjų komiteto pirmsėdis Pranas Jurevičius atidarė programą ir jos vedėjui pristatė radio pranešėją Juozą Bulevičių-Boley iš New Yorko, kurs savo uždavinį atliko meistriškai.

Pirmas kalbėtojas Pennsylvania valstijos senatorius Robert M. Miller gražioje kalboje nurodė koki kritišką laikotarpį pasaulis pergyvena, kokie pavojai gresia demokratijoms ir pabrėžė reikalą būti lojaliais šios šalies gyventojais ir ginti jos laisves. Senatorius pagyrė Susivienymą, kurs pirkdamas Laisvės Paskolos bonus duoda gerą pavyzdį ir parodo ištikimybę Amerikai.

LRKSA Prezidentas ir dienraščio "Draugo" redaktorius L. Šimutis savo ugningoje kalboje apibūdino tarpautinę, o ypačiai Lietuvos padėtį, atvaizduodamas jos bausius pergyvenimus ir pastangas atkovoti laisvę ir nepriklausomybę. Ragino Amerikos lietuvius budėti ir visais galimais būdais padėti savo senai tėvynei nusikratyti svetimo jungo ir tapti nepriklausoma. Kad būtume pajėgingesni ir įtakingesni ragino vienybą po L. R. K. S. A. vėliava, remti savo parapijas ir kitas savo tautos įstaigas.

Nors aplink ūžė ir dundėjo mašinos, vis dėlto publikos svetainėje buvo keli šimtai ir visi patenkinti rimta programa.

Jau nekalbant apie Scrantoną, gausiai žmonių dalyvavo iš Forest City, Simpson ir kitų artimų ir tolimesnių kolonijų.

Išvažiavime dalyvavo apščiui dvasiškių ir pasauliečių inteligentų ir profesionalų. Iš kunigų pastebėjau Plymouth'o kleboną kun. A. J. Sinkevičių, Hazleton'o kleboną kun. V. Nanortą, Wanamie kleboną kun. V. Šimkonį ir kunigą M. Ožalą iš Pittston'o. Šia proga tenka pastebėti, kad visi vietos klebonai mielai parėmė šį išvažiavimą paskelbdami išsakyklų ir paragindami žmones dalyvauti.

Daugelis žmonių papuošė

savo krūtinės ženkleliais ant kurių buvo pažymėta, kad jie suteikė auką Lietuvos sėpmui: "I gave to relief of war sufferers in Lithuania". Aukas rinko Susivienymo centro darbininkės Elena Mensiskaitė, Genovaitė Kupstaitė, Marijona Vizgaitytė, Katrė Baranauskaitė; plymouthietės panelės — Liona Bagdonaitė, Noresky ir Marė Mensiskaitė iš Wilkes-Barre.

Generalis rengėjų komitetas ir visos komisijos savo darbą stengėsi atlikti kuo geriausia.

Išvažiavimo dieną prie standų sušilę darbuosie šie nariai:

Prie Kingstono stando: Vitalius Leliokas—menageris; padėjėjai—Juozas Kulikauskas, V. Ceponis, Jonas Leliokas, Leonardas Burdulis, Bronius Laibinis, Petras Šerkšnys; **prie Wilkes-Barre stando:** Juozas Batvinskis—menageris, K. Vaitkevičius, Benis Jaškus, Pranas Oberaitis, Juozas Račiauskas, Jonas Tarutis ir J. Jancevičius; **prie Pittstono stando:** Edvinas Jasatis—menageris; Jonas Šakočius, Juozas Bukaveckas, V. Mahimas, Pr. Karpavičius ir Jonas Tarutis; **prie Luzerne stando:** Matas Virbalis—menageris; P. Balčius, P. Petrionis, Jonas Džiugas ir Jurgis Zdanavičius, Jr.

Apskritai imant, šis išvažiavimas buvo vienas iš gausiausių ir įvairiausių Wyoming Klonio lietuvių išvažiavimų.

ELMHURST

DIDYSIS METINIS PIKNIKAS

Visu smarkumu eina paruošiamasis darbas metiniam piknikui, kuris įvyks rugpjūčio 24 d. Šv. Marijos Vilos parke vienuolyno ir našlaityno naudai. Jau kelios parapijos turi išrinkti standus. Šie komitetai bus tuo komitetus, kurie ruošia sagreitu laiku paskelbti.

Piknike bus įvairių įvairiausių laimėjimų, gražios muzikos ir skanių valgių bei gėrimų. Visiems puiki proga ne tik pasiilksinti, bet ir paremti lietuvišką įstaigą.

Šia proga tenka pastebėti, kad visų Scrantų vyskupijos parapijų sodalietės darbuojasi šio piknyko ir vienuolyno naudai, o Plymouth'o sodalietės rengia taip vadinamą "bake sale", kurio pelną jos irgi skiria vienuolyno naudai.

Nukryžiuoto Jėzaus Seserys

JUNGTINIS SCRANTŲ VYSKUPIJOS LIETUVIŲ PARAPIJŲ DAINOS DRAUGIJOS CHORAS,

kurs išpildys dainų programą Lietuvų Dienoje, rugsėjo 1, 1941, Sans Souci Parke. Jungtiniam chorui vadovaus muzikas Juozas Stulgaitis.

VISI Į WYOMING KLONIO 28-TĄJĄ 'LIETUVIŲ DIENĄ

LABOR DAY, RUGSEJO-SEPTEMBER 1-MA SANS SOUCI PARK

28-ta Wyoming Klonio Lietuvų Diena yra seniausia Amerikoje. Seniau šią Lietuvų Dieną rengdavo visos Wyoming Klonio lietuvių parapijos. Dabar seneniems veikėjams pasitraukus ar aptingus, ši darba pasiėmė vartyti Wyoming Klonio Chorų "Dainos" Draugija.

Kaip ir visuomet, į šią Lietuvų Dieną sutraukiama tūkstančiai lietuvių. Čia suvažiuoja viso Wyoming Klonio, Lackawanna, Schuylkill apskričių ir kitų Pennsylvania miestų lietuvių. Čia jie sueina savo gimines, draugus ir pažystamus. Svečiuojasi vieni su kitais, gražias lietuviškas dainas dainuoja, kurių Wyoming Klonio lietuvių tiek daug moka. Jau nimas prie gero orkestro linksmai šoka.

Čia suvažiuoja netik mai-neriai-darbininkai, bet ir mūsų dvasiški, kurie nuširdžiai remia šią lietuvių dieną, taipgi lietuviški profesionalai ir biznieri. Visi čia Lietuvų Dienos laukia, kad galėtų vieni su kitais pasimatyti.

Šios Lietuvų Dienos atrakcija bus didžiulis mišrus Dainos choras, susidedantis iš apie 300 balsų, kuris išpildys gražią dainų programą.

Šiemet Dainos draugijos chorui vadovauja gerai visiems žinomas veteranas muz. J. Stulgaitis, Svė. Trejybės parapijos vargoninkas.

Gražią ir įdomią kalbą pasakys Juozas B. Laučka, "Amerikos" redaktorius iš Brooklyn, N. Y.

Šia 28-tą Wyoming Klonio Lietuvų Dieną rengia Dainos Draugija, kurią sudaro šie lietuvių parapijų didieji chorai: Wilkes-Barre Svė. Trejybės parapijos choras vadovaujant muz. J. Stulgaičiui; Kingstono Sv. Marijos par. choras vadovaujant muz. J. J. Šaučiūnui; Plymoutho Sv. Kazimiero parapijos choras vadovaujant muz. P. J. Karšauskui; Luzerne Sv. Onos par. choras vadovaujant muz. J. Varaičiui; Pittston'o Sv. Kazimiero par. choras vadovaujant muz. J. Kudirkai ir Miners Mills Sv. Pranciškaus par. choras vadovaujant Nukryžiuoto Jėzaus vienuolyno seselei.

2 val. P. M. šokių paviljone bus šokiai.

4:30 P. M. šokių paviljone

ne įvyks dainų programa. O vakare prie gero orkestro vėl bus šokiai. Dalis pelno yra skiriama "Muzikos žinioms", kurios leidžia dainas ir platina lietuvių meno kultūrą lietuvių tarpe. Tat kviečiame visus per Labor Day, rugsėjo 1 d. į Sans Souci Parką.

Rengėjai

LANKESI

Trečiadienį, rugpjūčio 13-tą, lankėsi Jonas Ramanauskas iš Thompson, Conn. P-no Ramanausko pavarde plačiai Amerikos visuomeni mažai žinoma, bet jis jį jau išrašė auksinėmis raidėmis Amerikos lietuvių istorijoje. Jis yra vienas iš stambiausių šulų, kurių dėka atsirado Marianopolio kolegija. Šalia to mokslo židinio šis labdarys tikisi baigti savo amželį. Jis taip pat yra vienas iš organizatorių Sv. Petro parapijos So. Boston, Mass. Aukščiausias tužiako šį kilnų lietuvių kuo ilgiausia šio ašarų pakalnėj, o jo kilni asmenybė tepatraukia prie gero kuo daugiausia mūsų brolių ir seserų.

Rugpjūčio 18-tą lankėsi L. R. K. S. A. Svetimio Komisijos narys, Visų Šventų parapijos klebonas iš Chicago (Roseland), Ill., Sv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Ignas Valančiūnas ir Sv. Andriejaus parapijos klebonas kun. J. Cepukaitis iš Philadelphia. Kun. Ig. Valančiūnas ir kun. J. Cepukaitis įdomavosi Susivienymo vėjau eiga ir pareiškė pagėdavimą, kad į Philadelphia atvyktų generalinis organizatorius.

Rugpjūčio 13-tą lydima Petronės Skurkienės iš Wilkes-Barre lankėsi aktyvi veikėja, LRKSA 50 kp. narė Petronė Šeparaitienė iš Cleveland, Ohio.

LUZERNE

LRKSA 28-TOS KUOPOS NARIŲ DEMESIUI

28-tos kuopos susirinkimas bus rugpjūčio 17-tą.

Duoklės bus priimamos nuo 11-to valandos ryto. Visi nariai kviečiami atsilankyti ir užimokėti savo duokles.

P. V. Zdanavičius, rašt.

REFRIGERATORIUJE ATRADO VAIKO LAVONĄ

Reading, Pa.—Rugpjūčio 19-tą refrigeratoriuje atrado 8-nių metų amžiaus Billy Krewson lavoną. Vaikas dingęs rugpjūčio 13-tą. Autoritetai tyrinėja šios tragedijos priežastį.

PITTSTON

DAUG ŽADAS JAUNUOLIS

Praeitą savaitę Albinas ir Olga Šeparaitai savo namuose surengė muzikos vakarėlį. Programą išpildė jų sūnelis Albinas, trylikos metų muzikas jaunuolis. Jo mokytojas yra norvegų kilmės muzikas Oslaf Trygvasson. Susirinkusių svečių būrys turėjo gražaus ir malonaus įspūdžio gėrėtis artistišku skambinimu jaunųjo Albino, kuris jau turi pasiekęs nepaprastai aukštą techniką piano skambinime ir išpildė itin sunkias kompozicijas garsų kompozitorių.

Vakaro Programa

1. Rondo Capriccioso — F. Mendelssohn-Bertholdy;
2. Soaring—R. Schumann;
3. Polka de la Reine—J. Raff;
4. Kamennoi Ostrov—A. Rubinstein;
5. Perpetual Motion — Carl Maria Von Weber;
6. Butterfly (Papillen)—Edward Grieg;
7. Butterfly (Etiude)—Calixa Lavallee;
8. Polichiwelle—Serge Rachmaninoff;
9. Wedding Day — Edward Grieg;
10. Salut a Pesth (March)—H Kovalski;

Šias kompozicijas jaunuolis muzikas išpildė atmintinai. Viso 81 puslapį muzikos. Abu su muziku O. Trygvasson skambino tris duetas:

1. Nampa Overture — F. Herold;
2. Qui Vive! (Galop) — W. Gany;
3. Poet and Peasant (Overture)—F. V. Suppe.

Tėvams garbė ir dėjavimas už dedamas pastangas. Nėra abejonės, kad jaunasis muzikas atityje paliks garsiu muziku piano srity. Tą drįstu "pranašauti" išklauses jį skambinant tokius muzikos kūrinus, kaip Rubinstein'o Kamennoi Ostrov; Butterflly — Grieg Soaring — Schumann ir kitų kūrinius.

Muzikos mylėtojams bus malonu žinoti tą, kad jaunasis Albinas yra jaunas dzimdziukas. Albiną Šeparaitį (senąjį) pažįsta plačioji apylinkė kaip gerą vaidilą dainininką dzimdžj.

SCRANTON

LIETUVIAI MIESTO JUBILIEJAUS ISKILMESE

Scrantonio miestas apvaikščiojo šimto metų jubiliejų. Iškilme prasidėjo liepos 23, 1941 m. ir tęsėsi iki liepos 30, 1941. Miestas buvo papuoštas vėliavomis ir kasdien buvo programos vadinos "Frontiers of Freedom". Ypatingos buvo parodos ir pasiūlymai šimto metų praeities pavaizdavimui. Liepos 28, 1941

EYNON, PENNA.

Vištienos Vakarienė ir Šokiai

Sv. Raažničiaus draugija, gyvuojanti Sv. Marijos lietuvių parapijoje, Eynon, rengia skanią vištienos vakarienę su šokiais, šeštadienį, rugpjūčio 30 dieną, parapijos darže.

Vakarienė bus duodama nuo 5 val. po pietų. Po vakarienės gros geras orkestras šokiais.

Pelnas nuo šios vakarienės skiriamas Sv. Marijos parapijos fondui.

Rengimo komisijos valdyba yra sekanti: garbės pirm klebonas kun. J. Aruškevičius, pirm-sėdė—Agota Kvetkauskienė, vice-pirmsėdė—Florence Miglin, rašt.-ižd.—Matilda Galgauskaitė.

Rengimo komisija užkvičia visus savo draugus ir kaimynus atvykti į vakarienę ir užtikrina visiems atsilankiusiems pilną patenkintimą.

Tad pasimatysime Eynone, rugpjūčio 30-tą.

Rengimo Komisija

MIRĖ

A. A. KALIKSTAS DERVINIS, 61 metų, gyv. Huntington Mills, mirė rugpjūčio 15-tą, palaidotas rugpjūčio 19-tą, iš Plymouth Sv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapuose, Muhlenburg, Paliko žmoną, 4 vaikus, 2 brolius, 5 anūkus ir 2 proanūkus.

A. A. PETRAS BERECKIS, gyv. 25 E. First St., Larksville, palaidotas rugpjūčio 16-tą, Pamaaldos buvo Plymouth'o Sv. Kazimiero bažnyčioje. Iškilmingas mišias atlikė klebonas kun. A. J. Sinkevičius, o prie šoninio altoriaus mišias laikė kun. J. Savulis. Per mišias solo giedojo Mrs. Clarence Ankner. Iš bažnyčios nulydėjo ir palaidojo Kalvarijos kapuose, Shenandoah

A. A. ONA SOLINIENĖ, gyv. 50 Market St., Inkerman, mirė rugpjūčio 11-tą, palaidota rugpjūčio 14-tą, iš Pittstono Sv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapuose. Paliko vyrą, 10 vaikų, 1 seserį ir 10 anūkų.

A. A. JUOZAS J. ANDRULIS, gyv. 331 Maffett St., Plains, mirė rugpjūčio 17, palaidotas rugpjūčio 20-tą iš Wilkes-Barre Svė. Trejybės bažnyčios parapijos kapuose, Bear Creek.

A. A. T. MATUZIENĖ, gyv. 291 Maffett St., Plains, mirė rugpjūčio 15, palaidota rugpjūčio 19-tą iš Miners Mills Sv. Pranciškaus bažnyčios parapijos kapuose. Paliko 4 vaikus, 3 anūkus ir 1 brolių.

PARENGIMAI

ZEMIAU TELPA pramogų skelbimai tu draugijų bei kuopų ir biznierių, kurie duoda spaudos darbus. "Garso" spaustuvei.

METINIS PIKNIKAS rengia Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Kęstučio Draugija sekmadienį, rugpjūčio 31, 1941, prie Sgarlet efero. Pradžia 12-tą val. dieną. Tikiatas \$2.00 asmeniui.

CLAM BAKE rengia Luzernės Lietuvių Independent Klubas sekmadienį, rugpjūčio 24, 1941, prie Wallo Pines, Huntsville Road. Gros muzika ir visi galės linksmai laiką praleisti. Pradžia 1 val. po pietų. Tikiatas \$1.50 asmeniui.

SENOVISKĄ VAKARIENĖ rengia Sv. Pranciškaus tretininkai sekmadienio vakare, rugsėjo 7, 1941, 7 val. vakaro, Sv. Kazimiero parapijos salėj, Chestnut St., Larksville. Tikiatas 35 centai. Pelnas — Nukryžiuoto Jėzaus Seserims.

LAIMIKIO PARTE rengia Wilkes-Barre Svė. Trejybės parapija ant-radienį, 8:15 val. vakare rugsėjo 4, 1941. Įvyks parapijos salėj, kampas South ir So. Meade Sts. Gillukingiejį gaus kiekvienam lošy nuo \$5.00 iki \$10.00. Durų dovana \$25.00. Kiekvienas lošis yra "Jack Pot". Išanga tik 25c asmeniui.

KATEKIZMAS

ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBOSE

Parašė Kun. M. J. Duffy, vertė Kun. J. K. Miliuskas

KETVIRTOJI LAIDA

Kaina: 20c. už vieną; 15c. perbaūt 5 ar daugiau

Kadangi mūsų išsivijus vaikų dalis gimtinės kalbos nemoka, tad mokytajoms bei mokytėjoms priscina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir talleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvučiai.

Užsiskant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.